

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Łowiczu za rok 2020**

Łowicz marzec 2021 r.

Spis treści:

WSTĘP	4
R O Z D Z I A Ł I	7
STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	7
Struktura organizacyjna	7
Zatrudnienie	9
Wykształcenie i kwalifikacje zawodowe pracowników	9
Obsługa organizacyjno – administracyjna	12
Działania związane z chorobą COVID-19	13
Działania promocyjne	13
ROZDZIAŁ II	14
STRUKTURA WYDATKÓW	14
R O Z D Z I A Ł III	18
KONTROLE MERYTORYCZNO - FINANSOWE	18
Kontrole wewnętrzne:	18
Kontrole zewnętrzne:	18
R O Z D Z I A Ł IV	20
DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ	20
Świadczenia z pomocy społecznej	20
Praca socjalna	21
Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych	26
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	26
Program „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”	28
Program „Opieka 75+”	29
Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	29
Domy pomocy społecznej i ośrodki wsparcia	30
Domy pomocy społecznej	30
Środowiskowy Dom Samopomocy	32
Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego	33
Mieszkania Chronione	33
Asysta rodzinna	33
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	36
Wsparcie psychologiczne	40
Wsparcie osób bezdomnych	41
Punkt Pomocy Mieszkaniowej	41

Schroniskach dla osób bezdomnych oraz schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi	42
Klub Seniora „Radość”	43
ROZDZIAŁ V	46
DZIAŁ ŚWIADCZEŃ	46
Rodzaje przyznawanych świadczeń	46
Świadczenia rodzinne	50
Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.....	54
Świadczenie wychowawcze	57
Program „Dobry start”	59
Świadczenie „Łowicki bon żłobkowy”	60
Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym.....	60
Program „Czyste powietrze”	61
ROZDZIAŁ VI	61
PROJEKTY FINANSOWANE/WSPÓŁFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH.....	61
Projekt „Kooperacja 3D”.....	61
Projekt Port „Szczęśliwa Rodzina”	64
Projekt „Wsparcie na starcie! Indywidualna i kompleksowa pomoc w wejściu na rynek pracy osób z niepełnosprawnością do 29 roku życia zamieszkujących podregion piotrowski”	66
Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD).....	66
ROZDZIAŁ VII.....	67
POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	67
WYKAZ TABEL	68

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu jest jednostką organizacyjną Miasta Łowicza powołaną uchwałą Nr X/58/90 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 30 stycznia 1990 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu.

Ośrodek realizuje zadania z zakresu:

- 1) Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.),
- 2) Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 111),
- 3) Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.),
- 4) Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1297),
- 5) Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2407),
- 6) Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1329),
- 7) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.),
- 8) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.),
- 9) Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1327 z późn. zm.),
- 10) Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1398 z późn. zm.),
- 11) Ustawy z dnia 02.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1842 z późn. zm.),
- 12) Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.),
- 13) Ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1787),
- 14) Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 685),
- 15) Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 256 z późn. zm.),
- 16) Ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1427 z późn. zm.),
- 17) Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1320),
- 18) Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 z późn. zm.),
- 19) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359),
- 20) Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 266 z późn. zm.),

- 21) Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm.),
- 22) Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.),
- 23) Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1282),
- 24) Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.),
- 25) Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 217),
- 26) Ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1440 z późn. zm.),
- 27) Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1057),
- 28) Ustawy z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2019 z późn. zm.),
- 29) Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781),
- 30) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE,
- 31) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. z 2018 r. poz. 1061 z późn. zm.),
- 32) Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. z 2005 r. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.),
- 33) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245),
- 34) Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz.U. z 2011 r. Nr 81, poz. 448),
- 35) Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1788),
- 36) Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007),
- 37) Uchwały Nr XLI/245/2005 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 28 kwietnia 2005 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej,
- 38) Uchwały Nr LXIII/385/2006 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 26 października 2006 r. w sprawie ustalenia i określenia zasad udzielania jednorazowej zapomogi finansowej z tytułu urodzenia dziecka,
- 39) Uchwały Nr XXX/280/2008 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 30 października 2008 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr LXIII/385/2006 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 26 października 2006 r. w sprawie ustalenia i określenia zasad udzielania jednorazowej zapomogi finansowej z tytułu urodzenia dziecka,
- 40) Uchwały Nr LX/474/2010 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 24 czerwca 2010 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania,

- 41) Uchwały Nr VII/41/2011 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 24 lutego 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych,
- 42) Uchwały Nr XX/136/2016 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie ustanowienia i określenia zasad udzielania jednorazowej zapomogi finansowej z tytułu urodzenia dziecka,
- 43) Uchwały Nr LV/367/2018 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie ustalenia i określenia zasad przyznawania dodatku dla aktywnych zawodowo osób samotnie wychowujących jedno dziecko zamieszkałych na terenie Gminy Miasto Łowicz,
- 44) Uchwały Nr V/43/2019 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia niepieniężne w formie posiłku i świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu”,
- 45) Uchwały Nr XVIII/152/2019 Rady Miejskiej w Łowiczu w sprawie wprowadzenia świadczenia pieniężnego „Łowicki bon żłobkowy” dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Miasto Łowicz,
- 46) Uchwały Nr XXII/192/2020 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 29 kwietnia 2020 r. zmieniająca Uchwałę Nr XVIII/152/2019 Rady Miejskiej w Łowiczu w sprawie wprowadzenia świadczenia pieniężnego „Łowicki bon żłobkowy” dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Miasto Łowicz.
- 47) Uchwały Nr XXVIII/248/2020 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 29 października 2020 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych oraz schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Zadania wynikające z wyżej wymienionych aktów prawnych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował w ramach działalności własnej oraz za pośrednictwem innych podmiotów – w oparciu o zawarte umowy.

Na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu składa sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2020 r. oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Realizacja przez Ośrodek zadań statutowych w 2020 r. przypadła w niezwykle trudnym okresie związanym z rozprzestrzenianiem się choroby COVID-19 wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2. Podejmowane działania zmierzały do przeciwdziałania występowaniu negatywnych zjawisk społecznych wynikających z sytuacji epidemicznej, w szczególności spowodowanych izolacją społeczną oraz sytuacją gospodarczą wpływającą na pogłębienie się wewnętrznych problemów i trudności rodzin. Ośrodek dołożył wszelkich starań, aby sprostać wyzwaniom związanym z koniecznością sprawnej obsługi świadczeniobiorców mimo obostrzeń, jakie były wprowadzone w związku z ogłoszonym stanem epidemii. Zwraca uwagę skala aktywności Ośrodka, liczba przedsięwzięć i programów nakierowanych na wzmocnienie oferty pomocowej dla osób najbardziej narażonych na zakażenie koronawirusem, Pomimo trudności związanych z pandemią udało się zrealizować wyjazd terapeutyczno wypoczynkowy dla rodzin w ramach projektu Port „Szczęśliwa Rodzina”. W dużej mierze o potencjale Ośrodka świadczy jego kadra – w 2020 r. kontynuowano aktywne i różnorodne działania nakierowane na rozwój zawodowy pracowników Ośrodka. Z powodu wprowadzonych obostrzeń związanych ze stanem epidemii pracownicy musieli odbywać szkolenia w sposób zdalny, mimo tych trudności udało się przeprowadzić szkolenia wyjazdowe dla pracowników w ramach projektu „Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin” oraz w ramach projektu Port „Szczęśliwa Rodzina”. Kompleksowe wspieranie

w rozwiązywaniu problemów mieszkańców miasta Łowicza możliwe jest dzięki rozwijanej stale współpracy Ośrodka z podmiotami zewnętrznymi (instytucjami, organizacjami pozarządowymi). Współpraca z podmiotami zewnętrznymi często ma charakter wielowymiarowy i wieloaspektowy, a jej przykładem może być wspólne przedsięwzięcie z Polskim Czerwonym Krzyżem i Caritas Diecezji Łowickiej w przygotowaniu paczek świątecznych dla łowickich rodzin. Ośrodek znacząco rozwinął ofertę wsparcia instytucjonalnego poprzez realizację programów rządowych na rzecz osób niepełnosprawnych i osób starszych (Programy: „Opieka 75+”, „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” oraz „Wspieraj Seniora”).

ROZDZIAŁ I

STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

Struktura organizacyjna

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu wprowadzonym Zarządzeniem Nr 95a/2017 Burmistrza Miasta Łowicza z dnia 28.02.2017 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu w skład struktury organizacyjnej Ośrodka wchodzi następujące samodzielne stanowiska, działy, sekcje i komórki organizacyjne:

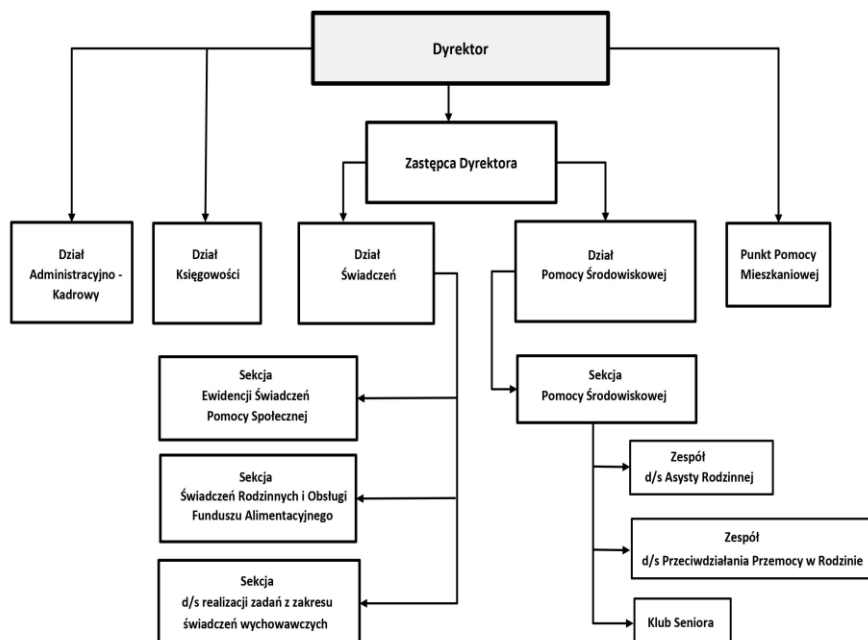
- Dyrektor,
- Zastępca Dyrektora,
- Dział Administracyjno – Kadrowy,
- Dział Księgowości,
- Dział Świadczeń:
  - ✓ Sekcja Ewidencji Świadczeń Pomocy Społecznej,
  - ✓ Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Obsługi Funduszu Alimentacyjnego,
  - ✓ Sekcja d/s realizacji zadań z zakresu świadczeń wychowawczych,
- Dział Pomocy Środowiskowej:
  - ✓ Sekcja Pomocy Środowiskowej:
    - Zespół d/s Asysty Rodzinnej,
    - Zespół d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
    - Klub Seniora,
    - Punkt Pomocy Mieszkaniowej.

Tabela nr 1: Struktura organizacyjna MOPS

Dział	Sekcja	Stanowisko	Liczba osób zatrudnionych w 2020 r.
Dyrektor		Dyrektor	1
Zastępca Dyrektora		Zastępca Dyrektora	0
Dział Administracyjno – Kadrowy		Kierownik	1
		Starszy inspektor	1
		Pomoc biurowa	1
		Sprzątaczką	1
		Kierowca	1

Dział Księgowości		Główny księgowy Starszy inspektor Kasjer	1 1 1
Dział Pomocy Środowiskowej	Sekcja Pomocy Środowiskowej	Kierownik Pracownik socjalny Starszy pracownik socjalny Asystent rodziny Opiekun ds. Klubu seniora Opiekunki środowiskowe Inspektor	1 7 8 3 1 2 1
Dział Świadczeń	Sekcja Ewidencji Świadczeń Pomocy Społecznej	Starszy inspektor Inspektor	1 1
	Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Obsługi Funduszu Alimentacyjnego	Starszy inspektor Informatyk	3 1
	Sekcja d/s realizacji zadań z zakresu świadczeń wychowawczych	Inspektor	1
Punkt Pomocy Mieszkaniowej		Opiekun Robotnik gospodarczy	4 1

SCHEMAT ORGANIZACYJNY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁOWICZU

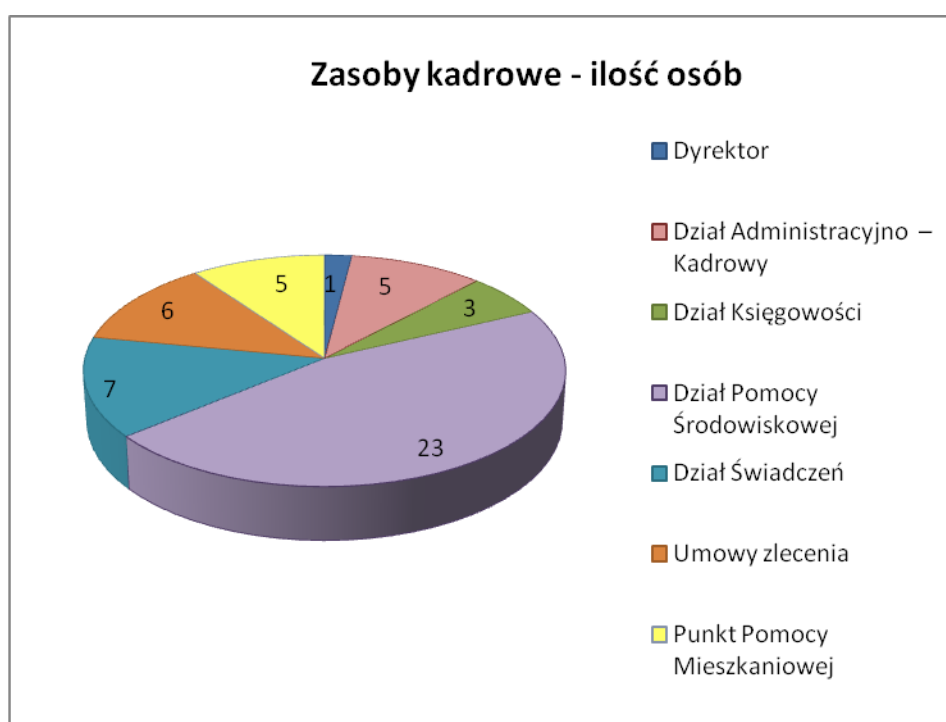

Zatrudnienie

Na dzień 31 grudnia 2020 r. MOPS zatrudniał 44 osoby na 42,25 etatów, w tym jeden pracownik był zatrudniony na ½ etatu w ramach projektu Port „Szczęśliwa rodzina”, dwóch pracowników zatrudnionych było na potrzeby realizacji Programu „Opieka 75+”.

Ośrodek realizował zadania statutowe na podstawie zawartych umów zlecenia z psychologiem, Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, Inspektorem BHP, osobą realizującą specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz z dwiema osobami wykonującymi usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej w ramach programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Ponadto Ośrodek zlecił organizacji pozarządowej (Polski Czerwony Krzyż), wyłonionej w drodze przetargu nieograniczonego, realizację usług opiekuńczych oraz usługę przygotowywania, gotowania i wydawania posiłków dla podopiecznych MOPS.

Wykształcenie i kwalifikacje zawodowe pracowników

Pracownicy MOPS stale podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe.

Jedna osoba ukończyła studia magisterskie na kierunku Zarządzanie.

Jedna osoba kontynuuje studia na kierunku Finanse i Rachunkowość.

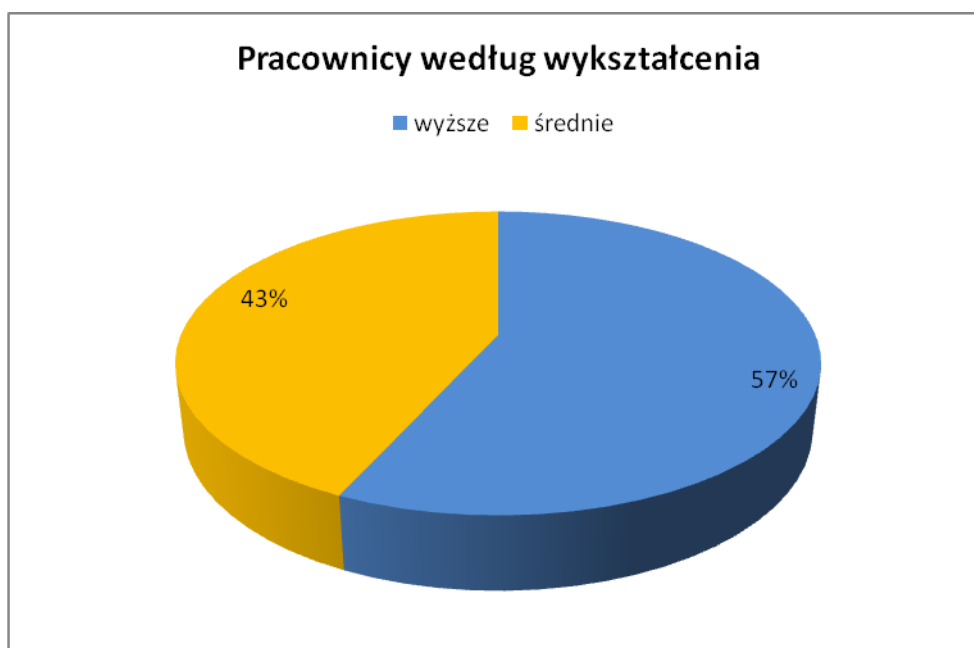
Szkolenia i kursy:

1. „Praktyczne aspekty ochrony danych osobowych” – 30 osób.
2. „Razem czy osobno – czy współpraca się opłaca?” Moduł II Sztuka synergii – 7 osób.
3. „Razem czy osobno – czy współpraca się opłaca?” Moduł III Szkoła animacji społecznej – 8 osób.

4. „Razem czy osobno – czy współpraca się opłaca?” Moduł IV Publiczne relacje i promocja w pomocy społecznej – 1 osoba.
5. „Nowe zasady ustalania odpłatności za DPS. 500 plus dla niesamodzielnych – co się wlicza do dochodu, a co nie? Jak zmiana sytuacji dochodowej mieszkańców DPS wpływa na odpłatność za pobyt w placówce? Kogo dotyczy obowiązek alimentacyjny? Mieszkanie chronione – tańsza alternatywa dla DPS” – 1 osoba.
6. „Epidemia COVID – 19 a ustalanie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej. Rodzinny wywiad środowiskowy” – 1 osoba.
7. „Prawa i obowiązki zakładu pracy związane z COVID – 19” – 1 osoba.
8. „Back to office – powrót pracowników do biur w kontekście ochrony danych osobowych” – 1 osoba.
9. „Reorganizacja i restrukturyzacja pracy w czasach COVID – 19” – 1 osoba.
10. „Świadczenia na rzecz pracowników w czasach pandemii koronawirusa” – 1 osoba.
11. „Wykonywanie zadań przez OPS a ograniczenia Koronawirusem” – 1 osoba.
12. „Organizacja pracy i świadczenie pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w sytuacji zagrożenia epidemicznego” – 1 osoba.
13. „Rozliczanie wynagrodzeń pracowników samorządowych” – 1 osoba.
14. „Praktyczne aspekty prowadzenia interwencji i motywowania do zmiany – w ramach prowadzenia procedury Niebieskich Kart – jak to działa w praktyce pracy zespołów interdyscyplinarnych. Realizacja procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI. Realizacja obowiązków wynikających z tzw. Ustawy antyprzemocowej” – 14 osób.
15. Kurs pierwszej pomocy – 4 osoby.

Pracownicy wg wykształcenia:

- 1) wyższe – 25 osób
- 2) średnie – 19 osób

Pracownicy na stanowiskach urzędniczych według wykształcenia

■ wyższe ■ średnie

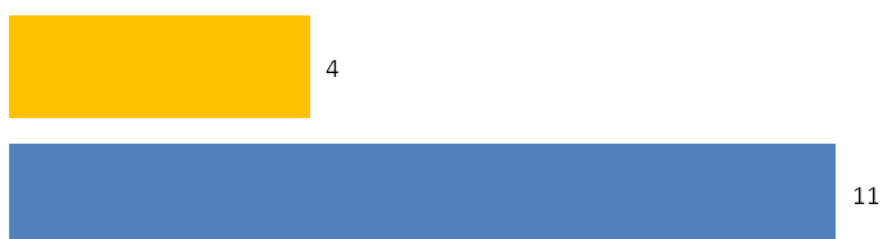
Pracownicy socjalni według wykształcenia

■ wyższe ■ średnie

Pozostali pracownicy według wykształcenia

■ wyższe ■ średnie

Obsługa organizacyjno – administracyjna

W 2020 r. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydał 20 Zarządzeń regulujących funkcjonowanie Ośrodka, w tym 10 dotyczących organizacji pracy w związku z pandemią COVID-19.

W ramach realizowanych działań przeprowadzono 7884 postępowania administracyjne, w tym 7142 zakończonych wydaniem decyzji administracyjnych/informacji o przyznaniu świadczenia.

- ✓ świadczenia z pomocy społecznej 2631,
- ✓ świadczenia rodzinne, wychowawcze, fundusz alimentacyjny 4511.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu przygotował:

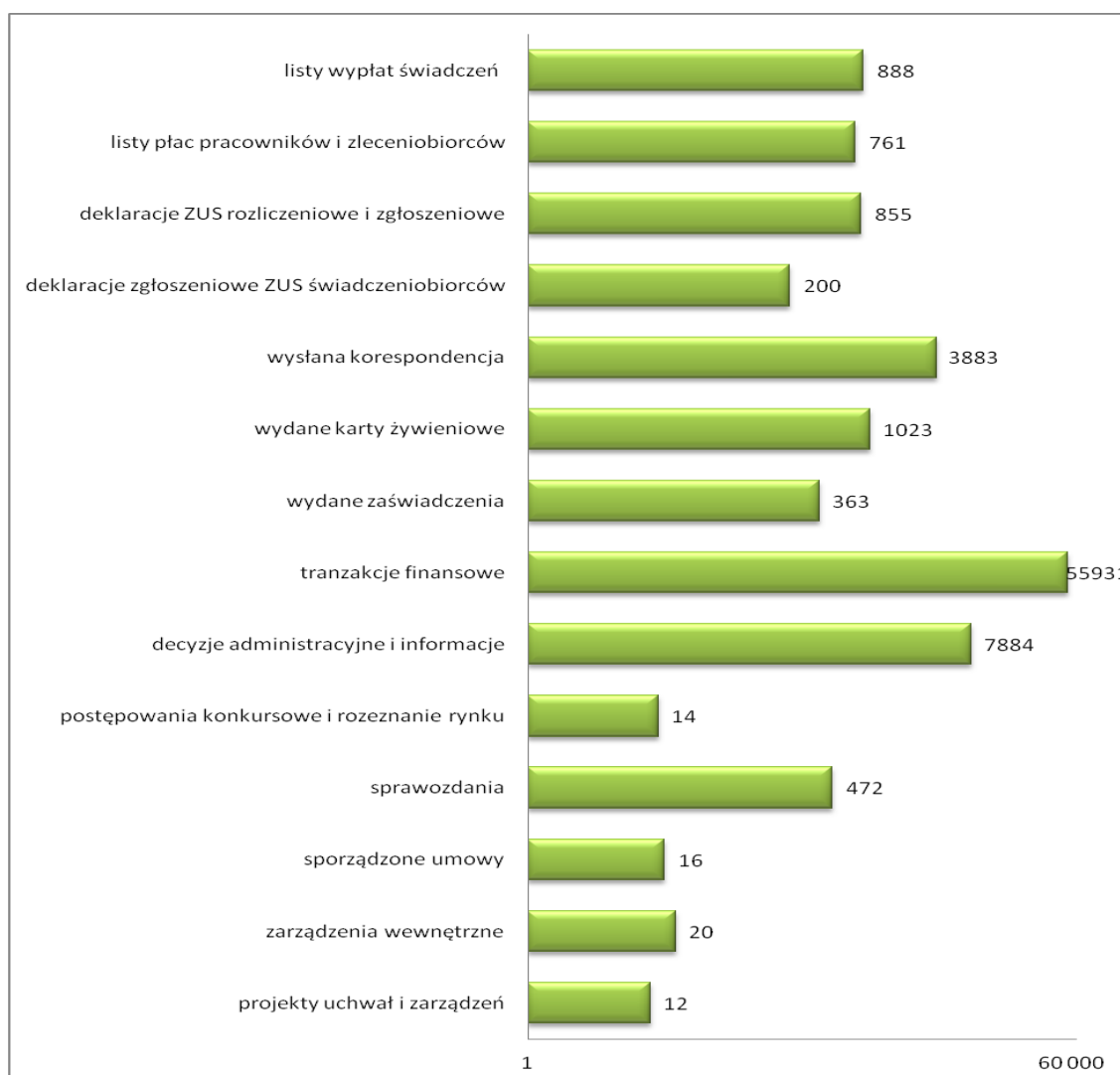
- ✓ 3 projekty uchwał Rady Miejskiej w Łowiczu,
- ✓ 9 projektów zarządzeń Burmistrza Miasta Łowicza,
- ✓ 16 umów zleceń na realizację zadań statutowych Ośrodka.

Przeprowadzono 12 postępowań w ramach rozeznania rynku i 2 konkursy ofert.

Złożono 472 sprawozdania, wydano 363 zaświadczenia, wysłano 3883 listów poleconych, wydano 1023 karty żywieniowe. Zostało przeprowadzonych 55931 transakcji finansowych.

Zakres działań realizowanych przez Ośrodek obrazuje poniższy wykres.

Zadania z zakresu organizacyjno – administracyjnego realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu

Działania związane z chorobą COVID-19

W związku z rozprzestrzenianiem się choroby COVID-19 wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu wprowadził szereg procedur postępowania i zasad bezpieczeństwa w celu zapobiegania zakażeniu koronawirusem. Jednocześnie w związku z ogłoszeniem na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii każdorazowo dostosowywano organizację i system czasu pracy w Ośrodku do wydawanych w tym zakresie przepisów krajowych. Na potrzeby realizacji działań zleconych przez organy władzy państwowej i samorządowej, w tym informacyjnych, związanych z ryzykiem zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2, Zarządzeniem Nr 1 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu z dnia 16 marca 2020 r. w Ośrodku powołano Zespół Zadaniowy ds. koronawirusa SARS-CoV-2. Trudna sytuacja epidemiczna sprawiła, że pracownicy Ośrodka wykonywali wyłącznie zadania niezbędne dla zapewnienia pomocy obywatelom i w sposób wyłączający bezpośrednią obsługę interesantów, co wiązało się z wykonywaniem pracy w sposób zdalny i rotacyjny. Pracownicy socjalni nie przeprowadzali wywiadów środowiskowych w terenie. Sytuacja osobista, rodzinna, dochodowa i majątkowa osób i rodzin wnioskujących o pomoc ustalana była na podstawie przeprowadzonej rozmowy telefonicznej zgodnie z art. 15o ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Jednocześnie w celu ograniczenia ruchu osobowego w Ośrodku zamknięto Kasę MOPS a wypłaty świadczeń dokonywane były przekazem pocztowym lub przelewem na konto podane przez klienta. Decyzje administracyjne nie były wydawane w MOPS ale wysyłane do interesantów drogą pocztową, co zwiększyło ilość wychodzącej korespondencji. Bezpośredni kontakt z klientem był możliwy w przypadku realizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, pomocy świadczonej przez asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz w sytuacjach kryzysowych wymagających pomocy asystenta rodzinnego lub interwencji pracownika socjalnego. W przypadku decyzji administracyjnych dotyczących osób niepełnosprawnych, które miały przyznane świadczenia decyzje zostały przedłużano do upływu 60 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Ośrodek świadczył również pomoc osobom starszym np. w formie robienia zakupów oraz przystąpił do realizacji rządowego programu „Wspieraj Seniora” mającego na celu wspieranie osób starszych najbardziej narażonych na zakażenie koronawirusem.

Działania promocyjne

W 2020 r. ukazało się na portalu internetowym www.lowicz24.eu 7 artykułów o realizowanych przez Ośrodek działaniach wspierających mieszkańców miasta Łowicza:

1. MOPS i Caritas w Łowiczu wspierają seniorów – 25 czerwiec 2020 r.
2. Łowickie rodziny będą wypoczywać w Uniejowie – 3 lipiec 2020 r.
3. MOPS i Urząd Miasta w Łowiczu z pomocą dla seniorów i osób samotnych – 16 październik 2020 r.
4. MOPS w Łowiczu z pomocą dla seniorów – 9 listopad 2020 r.
5. MOPS Łowicz. Ciepła odzież dla osób bezdomnych potrzebna od zaraz! – 18 listopad 2020 r.
6. MOPS Łowicz. Opieka wychnieniowa - edycja 2021 – 8 grudzień 2020 r.
7. Pracownicy MOPS-u przygotowują świąteczne paczki. Odwiedzają osoby samotne i niesamodzielne - 22 grudzień 2020 r.

oraz 1 wywiad na antenie Radia Victoria - Wspieranie dla łowickich seniorów – 7 listopad 2020 r.

ROZDZIAŁ II

STRUKTURA WYDATKÓW

Tabela nr 2: Analiza budżetu

Rozdział	Nazwa zadania	Plan 2020	Wykonanie 2020 środki rządowe	Wykonanie 2020 środki własne	Razem	Wykonanie 2019 środki rządowe	Wykonanie 2019 środki własne	Realizacja planu % 2020	Udział środków własnych Gminy w realizacji poszczególnych zadań %	Stosunek 2020/2019
1	2	3	4	5	6	7	8	10	11	12
85195	Ochrona zdrowia - pozostała działalność	1 088,00	1 088,00	-	1 088,00	1 508,00	-	100,00%	0,00%	0,72
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	40 417,00	-	39 696,95	39 696,95	-	33 593,01	99,61%	100%	1,18
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	46 455,00	45 930,39	-	45 930,39	46 011,18	-	98,87%	0,00%	0,99
85214	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	1 347 988,00	-	1 324 578,95	1 324 578,95	-	1 364 649,83	98,26%	100%	0,97
85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	549 664,00	522 693,10	-	522 693,10	497 071,97	-	95,09%	0,00%	1,05
85216	Zasiłki stałe	555 688,00	541 549,00	-	541 549,00	543 992,46	-	97,46%	0,00%	0,99
85219	Ośrodki pomocy społecznej- (§2010) opiekun prawny	5 720,00	5 718,36	-	5 718,36	7 200,76	-	99,97%	0,00%	0,79
85219	Ośrodki pomocy społecznej- (§2030)	557 340,00	557 340,00	-	557 340,00	549 255,00	-	100,00%	80%	1,01
85219	Ośrodki pomocy społecznej	2 228 486,00	-	2 223 992,63	2 223 992,63	-	2 133 993,31	99,80%		1,04
85220	Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	3 623,00	-	3 226,21	3 226,21	-	4 054,16	89,05%	100%	0,80
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (§2010)	3 770,00	3 770,00	-	3 770,00	3 840,00	-	100,00%	0,00%	0,98
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze „75+”, (§2030)	46 640,00	46 640,00	-	46 640,00	6 678,50	-	100,00%	0,00%	6,98
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	714 182,00	-	714 182,00	714 182,00	-	737 900,00	100,00%	100,00%	0,97
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	291 637,00	262 697,54	-	262 697,54	294 860,00	-	90,08%	20%	0,89
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	72 500,00	-	65 700,00	65 700,00	-	86 594,84	90,62%		0,76
85395	Pozostała działalność – Klub Seniora „Radość”	23 700,00	-	23 700,00	23 700,00	-	42 900,00	100,00%	100,00%	0,55
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	180 490,00	176 724,00	-	176 724,00	225 972,00	-	97,91%	20%	0,78
85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	60 000,00	-	44 232,00	44 232,00	-	56 500,00	73,72%		0,78
85501	Świadczenia wychowawcze	28 380 271,00	28 296 554,71	-	28 296 554,71	21 563 099,19	-	99,71%	0,00%	1,31

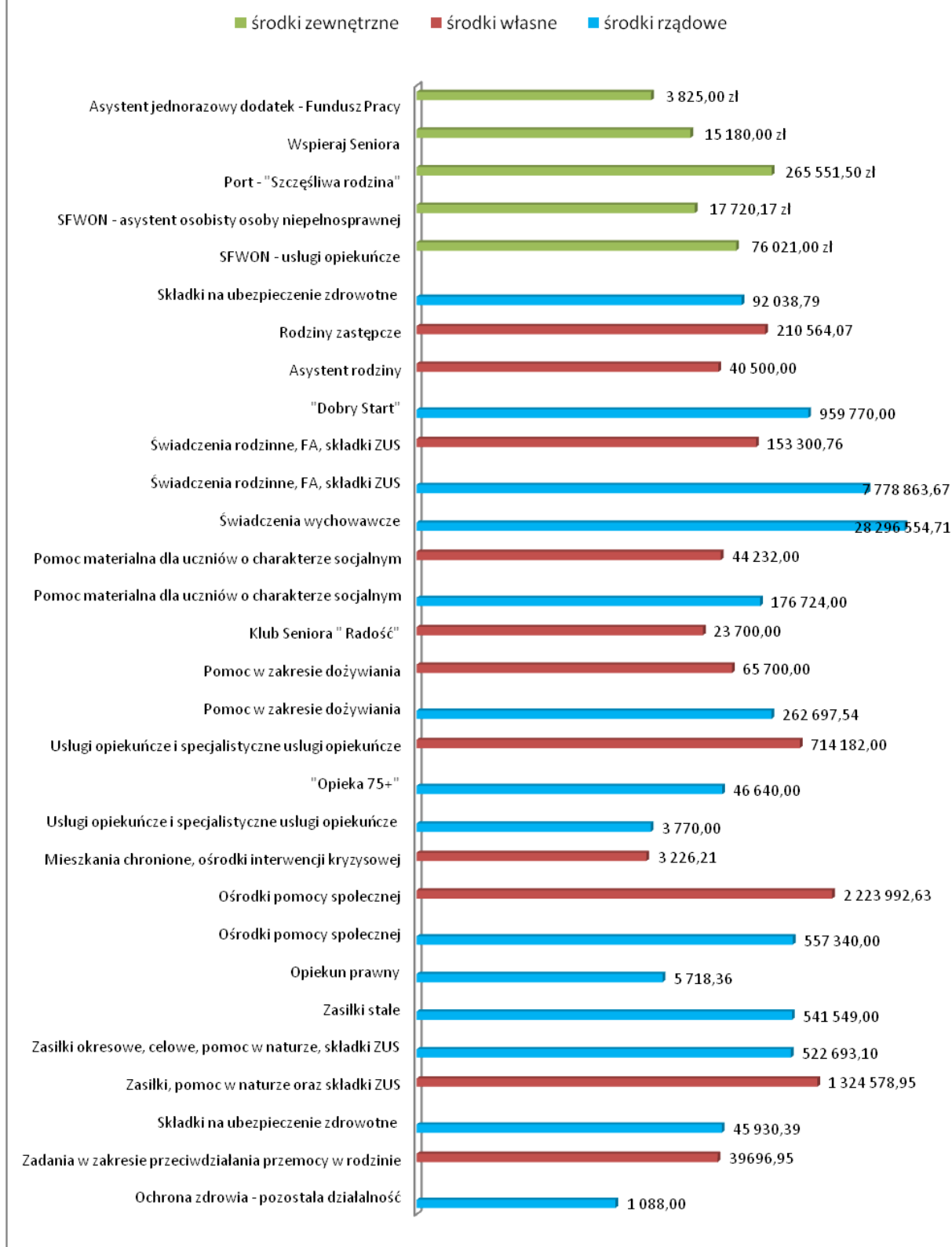
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	7 844 509,00	7 778 863,67	-	7 778 863,67	7 526 379,30	-	99,16%	1,97%	1,03
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	155 148,00	-	153 300,76	153 300,76	-	117 167,06	98,81%		1,31
85504	Wspieranie rodziny „Dobry Start”	991 264,00	959 770,00	-	959 770,00	970 874,00	-	96,82%	0,00%	0,99
85504	Wspieranie rodziny – Asystent rodziny	40 500,00	-	40 500,00	40 500,00	30 524,00	32 400,00	100,00%	100%	1,25
85508	Rodziny zastępcze	216 000,00	-	210 564,07	210 564,07	-	153 756,71	97,48%	100%	1,37
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	94 332,00	92 038,79	-	92 038,79	77 785,00	-	97,57%	0,00%	1,18
	SUMA	44 451 412,00	39 291 377,56	4 843 673,57	44 135 051,13	32 345 051,36	4 763 508,92	-	11%	

Suma wykorzystanych środków finansowych w 2020 r. wyniosła 44 135 051,13 zł z podziałem na środki rządowe – 39 291 377,56 zł oraz samorządowe (własne) – 4 843 673,57 zł, co stanowiło udział środków własnych w wysokości 11%, zaś środków rządowych 89%. Ogólny plan został zrealizowany w 99,28 %. Porównując strukturę poniesionych wydatków w 2020 r. do 2019 r. występuje znaczny wzrost poniesionych kosztów związanych z działalnością statutową wynoszący w granicach 19 %.

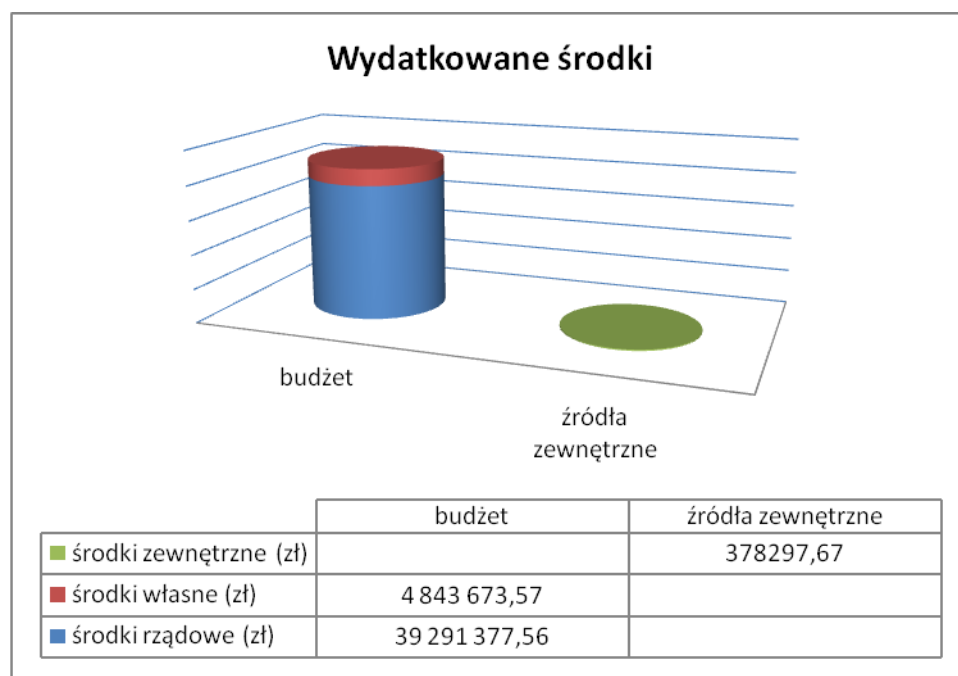
Tabela nr 3: Źródła finansowe zewnętrzne

Finansowanie ze źródeł zewnętrznych MOPS za 2020 rok							
Nazwa zadania	Rozdział	Źródło finansowania	Plan 2020	Wykonanie 2020	Wykonanie 2019	Stosunek 2020/2019	Realizacja planu %
	1	2	3	4	5	6	8
Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych- usługi opiekuńcze	85326	SFWON	110 000,00	76 021,00	74 915,74	1,01	69,11%
Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych- osobisty asystent osoby niepełnosprawnej	85326	SFWON	70 249,50	17 720,17	1 851,54	9,57	25,22%
Port – „Szczęśliwa rodzina”	85395	EFS	287 849,00	265 551,50	257 190,97	1,03	92,25%
Wspieraj Seniora	85295	Rządowe rezerwy celowe	25 680,00	15 180,00	-	-	59,11%
Asystent jednorazowy dodatek - Fundusz Pracy	85504	FP	3 825,00	3 825,00	-	-	100,00%
SUMA	-	-	497 603,50	378 297,67	333 958,25	1,13	-

Struktura wydatków

MOPS w Łowiczu w 2020 r. oraz w 2019 r. wystąpił o dodatkowe środki finansowe ze źródeł zewnętrznych:

- ✓ Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, który współfinansował usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych - edycja 2020. Usługi Opiekuńcze w ramach refundacji do wysokości 50% wypracowanych godzin przez opiekunki PCK.,
- ✓ Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, który finansował realizację programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2019 – 2020,
- ✓ Europejski Fundusz Społeczny: Projekt Port „Szczęśliwa Rodzina”, gdzie MOPS w ramach wkładu własnego w 2020 r. wniósł procentowy udział w wysokości 18% jako zasiłki celowe dla uczestników projektu,
- ✓ rządowa rezerwa celowa: Program „Wspieraj Seniora” współfinansowanie w 80 % dodatków dla pracowników realizujących program, zaś udział MOPS wyniósł 20%,

✓ Fundusz Pracy finansował w 100 % jednorazowy dodatek dla Asystenta Rodziny.

W 2020 r. wykonanie budżetu z zewnętrznych źródeł finansowania wyniosło 378 297,67 zł w stosunku do 2019 r. wzrost o 13,27 %.

ROZDZIAŁ III

KONTROLE MERYTORYCZNO - FINANSOWE

Kontrole wewnętrzne:

- Kontrola kompleksowa: usługi opiekuńcze i specjalistyczne za 2019 rok w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łowiczu (Komisja Rewizyjna w Łowiczu),
- Ocena nadzoru w zakresie gospodarowania mieniem komunalnym – prawidłowość utrzymania i użytkowania obiektów budowlanych powierzonych miejskim jednostkom organizacyjnym (audyt wewnętrzny).

Kontrole zewnętrzne:

Tabela nr 4: Wykaz kontroli zewnętrznych

l.p.	Jednostka kontrolująca	Termin kontroli	Zakres kontroli	Wnioski i zalecenia pokontrolne	Stan realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych
1	Pomiary Elektryczne Zenon Kowalski	08.04. 2020 r.	Oględziny instalacji elektrycznej w budynku PPM ul. Kaliska 6B, 99-400 Łowicz	Brak zaleceń	
2	BAZO Szymon Zagajewski	30.04. 2020 r.	Badanie wewnętrznej sieci hydrantowej	Brak zaleceń	
3	Łódzki Urząd Wojewódzki	28.05. 2020 r.	Ocena realizacji wybranych zagadnień gminy: 3-letni gminny program wspierania rodziny wraz z Uchwałą Rady gminy oraz roczne sprawozdanie wójta/burmistrza/prezydenta z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2019 r.	1. Określić terminy realizacji poszczególnych działań/zadań uwzględnionych w programie. 2. Dostosować do przepisów wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej treść dokumentu, w odniesieniu do określenia trybu sprawozdawczości z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny. 3. Realizować	Zalecenia pokontrolne zostały wykonane. Uchwała nr XXVI/231/2020 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 26 sierpnia 2020 r. w sprawie zmian w Załączniku do Uchwały nr XII/93/2019 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta

				obowiązek Burmistrza składania Radzie Miejskiej rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadań.	Łowicza na lata 2019 – 2021.
4	ABC DOM Andrzej Masztanowicz	17.06. 2020 r.	Pięcioletnia okresowa kontrola stanu technicznego budynku PPM ul. Kaliska 6B, 99-400 Łowicz	Brak zaleceń	
5	Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Łowiczu	10.07. 2020 r.	Stan wody w budynku PPM ul. Kaliska 6B, 99-400 Łowicz	Brak zaleceń	
6	Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Łowiczu	03.09. 2020 r.	Stan sanitarno porządkowy w budynku PPM ul. Kaliska 6B, 99-400 Łowicz	Brak zaleceń	
7	ABC DOM Andrzej Masztanowicz	18.09. 2020 r.	Pięcioletnia okresowa kontrola stanu technicznego budynku Klubu Seniora "Radość" ul. 3-go Maja 11, 99-400 Łowicz	Budynek jest w stanie uniemożliwiającym jego wykorzystanie w sposób dotychczasowy	Zamknięto budynek
8	Pomiary Elektryczne Zenon Kowalski	21.09. 2020 r.	Ogłędziny instalacji elektrycznej w budynku Klubu Seniora "Radość" ul. 3-go Maja 11, 99-400 Łowicz	Instalacja nie nadaje się do dalszej eksploatacji	Odłączono prąd
9	Zakład Usług Kominarskich Mistrz Kominarski – Mirosław Czubik	22.09. 2020 r.	Okresowa kontrola przewodów kominowych i wentylacyjnych w budynku Klubu Seniora "Radość" ul. 3-go Maja 11, 99-400 Łowicz	Brak zaleceń	

11	Zakład Usług Kominarskich Mistrz Kominarski – Miroslaw Czubik	02.11. 2020 r.	Okresowa kontrola przewodów kominowych i wentylacyjnych w PPM ul. Kaliska 6B, 99-400 Łowicz	Brak zaleceń	
----	---	-------------------	--	--------------	--

ROZDZIAŁ IV

DZIAŁ POMOCY ŚRODOWISKOWEJ

Świadczenia z pomocy społecznej

Podstawową przesłanką udzielenia osobom i rodzinom wsparcia, w ramach pomocy społecznej jest trudna sytuacja życiowa, której nie można przezwyciężyć mimo uprzedniego wykorzystania wszystkich własnych środków, możliwości i uprawnień.

Trudna sytuacja życiowa to, w szczególności zaistnienie jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej przy uwzględnieniu kryterium dochodowego z art. 8 ustawy, który mówi, że dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć **528,00 zł netto na osobę w rodzinie**, natomiast **u osoby samotnej 701,00 zł netto**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu realizował w 2020 r.

1) zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym:

- ✓ udzielenie schronienia, oraz niezbędnego ubrania osobom pozbawionym – **35 osób**,
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych – **103 osobom**,
- ✓ opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – **97 osobom**,
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych – **232 gospodarstwom domowym**,
- ✓ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych – **466 gospodarstwom domowym**,
- ✓ decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej dla osób nieubezpieczonych finansowanych ze środków publicznych – **wydano 51 decyzji dla 41 osób** do Narodowego Funduszu Zdrowia,
- ✓ praca socjalna – **1006 rodzin**,
- ✓ organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych – **111 osób**,
- ✓ dożywanie dzieci – **w szkołach 135 dzieci, w przedszkolach 71 dzieci**,
- ✓ sprawienie pogrzebu – **5 osób**,
- ✓ kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszeni odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu – **40 osób**,
- ✓ sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego,

2) zadania własne gminy:

- ✓ współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach – pisma i rozmowy telefoniczne z doradcą zawodowym o aktywizowaniu osób bezrobotnych,

3) zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę:

- ✓ organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi – **2 osoby**,
- ✓ realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia – program „Posiłek w szkole i w domu” – skorzystało z niego **985 osób** w formie zasiłków celowych, zup wydawanych w stołówce PCK, dożywiania w żłobkach, przedszkolach, szkołach. Program „Posiłek w szkole i w domu” obejmuje realizację świadczeń w ramach środków własnych i zadań zleconych. Udział środków własnych – 65 700 zł, zleconych – 262 697,54 zł.

Tabela Nr 5: Szczegółowe rozliczenie zasiłków rządowych

L.p.	Formy pomocy	Kwota w zł		Liczba osób		Liczba świadczeń	
		2019	2020	2019	2020	2019	2020
1	Zasiłki stałe	543 992,00	541 549,00	109	103	1028	1019
2	Zasiłki okresowe – dotacja rządowa	497 072,00	522 693,10	266	232	1666	1605
Razem		1 041 064	1 064 242,10	-	-	-	-

Tabela Nr 6: Informacja o realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu”

Wyszczególnienie		2019	2020
Koszt dożywiania w zł - ogółem		381 455,00	328 397,54
w tym:	środki własne	86 595,00	65 700,00
	dotacja	294 860,00	262 697,54
w tym:	w formie finansowej		
	środki własne	50 020,00	36 836,00
	dotacja	156 830,00	174 833,00
Liczba świadczeń		946	985
Wartość jednego świadczenia w zł		218,66	214,89
	w formie niefinansowej		
	środki własne	36 575,00	28 864,00
	dotacja	138 030	87 851,00
Ogółem liczba objętych dożywianiem		326	376
Liczba posiłków		45 351	25 074
Średni koszt jednego posiłku w zł		3,85	4,13

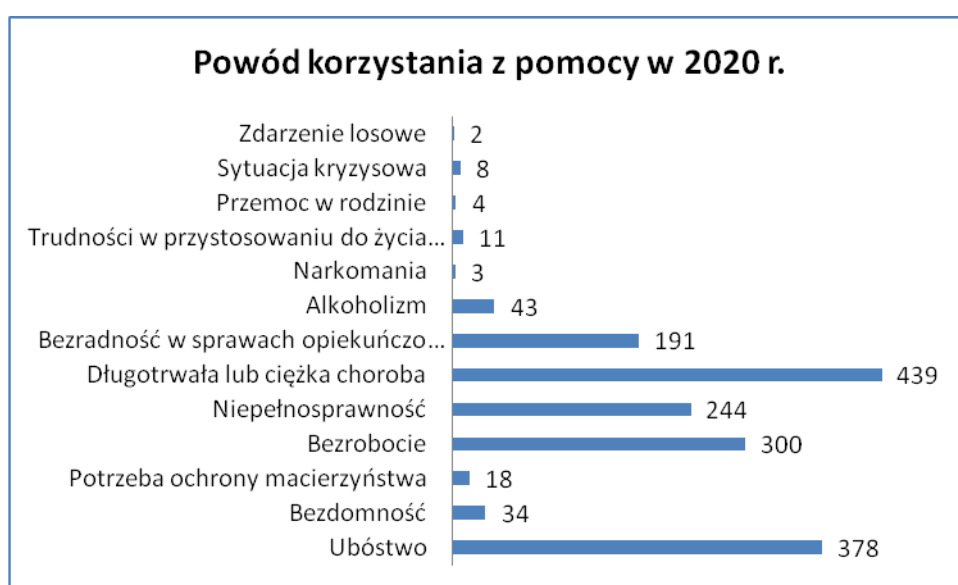
Praca socjalna

W 2020 r. objętych pomocą społeczną było 1 006 rodzin, liczba osób w rodzinach wyniosła 1 883. Należy stwierdzić, że w 2020 r. nastąpił spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w porównaniu z 2019 r. o 9 rodzin.

Klienci świadczeń pomocy społecznej to osoby, które z różnych przyczyn znajdują się w trudnej sytuacji, a ich rozwiązanie lub zniwelowanie skutków trudności wymaga różnorodnych form wsparcia, od świadczeń pieniężnych poprzez pomoc usługową, umieszczenie w ośrodkach wsparcia, poradnictwo specjalistyczne, pogłębioną pracę socjalną czy też wsparcie asystenta rodziny. Głównym narzędziem w pracy pracowników socjalnych jest wywiad środowiskowy, który służy zgłębieniu

przyczyn trudnych sytuacji życiowych. W 2020 r. w związku z wprowadzeniem stanu epidemii a co za tym idzie ograniczeniem wyjść w teren pracowników socjalnych i asystentów rodziny znaczna część spraw załatwiana była telefonicznie, mailowo czy też korespondencyjnie. W sytuacjach gdy w rodzinie pojawiały się trudności, pracownicy przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności odwiedzali rodziny w miejscu ich zamieszkania.

Zgodnie z art. 15h Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych - osobom, którym zakończył się termin ważności orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, zostały zmienione decyzje w części dotyczącej okresu przyznania zasiłku stałego. Przedłużył się okres przyznania zasiłku stałego do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Tabela Nr 7: Powody korzystania z systemu pomocy społecznej w latach 2019 – 2020

Powód korzystania z pomocy	Rok 2019		Rok 2020	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	402	840	378	799
Bezdomność	42	47	34	35
Potrzeba ochrony macierzyństwa	11	41	18	68
Bezrobocie	323	783	300	699
Niepełnosprawność	283	519	244	412
Długotrwała lub ciężka choroba	465	812	439	738
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, w tym:	220	783	191	698
<i>rodziny niepełne</i>	107	329	84	264
<i>rodziny wielodzietne</i>	68	306	53	295
Alkoholizm	71	94	43	56

Narkomania	4	10	3	8
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	11	18	11	11
Przemoc w rodzinie	1	3	4	13
Sytuacja kryzysowa	9	12	8	15
Zdarzenie losowe	4	6	2	6

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin w poszczególnych grupach kwalifikujących się do udzielenia pomocy. Wymienione w ustawie dysfunkcje, z powodu których przyznana była pomoc, mogły współwystępować ze sobą i z tego względu liczby osób i rodzin nie sumuje się.

Powyższa tabela przedstawia zdiagnozowane powody trudności życiowych rodzin uzasadniające przyznanie pomocy. Do głównych powodów trudnej sytuacji życiowej mających wpływ na przyznanie pomocy w 2020 r. znalazły się: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność.

Praca i zadania pracowników socjalnych

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łowiczu zatrudniona była w 2020 r. wykwalifikowana kadra w tym 15 pracowników socjalnych.

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz stworzenie holistycznej diagnozy. Opracowana diagnoza jest punktem wyjściowym do skonstruowania długofalowego planu pracy z osobą/rodziną

Tabela Nr 8: Wskaźnik obrazujący pracę pracowników socjalnych w 2020 roku.

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba
1	Liczba wniosków o przyznanie pomocy (finansowej, usługowej, rzeczowej)	2 689
2	Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych (w związku z wprowadzeniem stanu epidemii a co za tym idzie ograniczeniem wyjść w teren pracowników socjalnych i asystentów rodziny znaczna część spraw załatwiana była telefonicznie, mailowo czy też korespondencyjnie).	2 574
3	Liczba przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych	48
4	Liczba przeprowadzonych postępowań i wywiadów na potrzeby Działu Świadczeń tut. OPS i innych (dot. specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia wychowawczego 500+, świadczenia pielęgnacyjnego)	21
5	Opiniowanie na potrzeby instytucji zewnętrznych realizujących zadanie z pomocy społecznej w tym przeprowadzenie wywiadów oraz sporządzanie analiz i opinii	89
6	Liczba wydanych skierowań w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020.	349

W 2020 r. pracownicy socjalni MOPS skierowali do sądów 7 wniosków dotyczących wydawania postanowienia o potrzebie umieszczenia osoby w domu pomocy społecznej bez jej zgody.

Takie sytuacje mają miejsce tylko w przypadku, gdy osoba wymagająca umieszczenia w domu pomocy społecznej, ze względu na swój stan zdrowia, nie była zdolna do świadomego wyrażenia na to zgody lub, gdy na skutek choroby psychicznej nie wyraziła zgody na skierowanie do placówki, a brak opieki zagrażał jej życiu – MOPS występował do sądu z wnioskiem o skierowanie do domu pomocy społecznej bez zgody strony.

W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni MOPS w Łowiczu realizują również zadania polegające na **występowaniu do sądów z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinno - wychowawczą i o zajęcie stanowiska wobec opieki nad małoletnim dzieckiem**. W 2020 r. MOPS w Łowiczu wystąpił **12** razy do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny oraz małoletnich dzieci. Pracownicy socjalni w 2020 r. wystąpili do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z **6** wnioskami o **skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe, natomiast 4 wnioski zostały skierowane do Prokuratury**.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu **współpracował z Zakładem Karnym** znajdującym się na terenie miasta Łowicza w formie kontaktów osobistych lub telefonicznych z osobami skazanymi na wnioski ośrodków pomocy społecznej. W 2020 r. w związku ze stanem pandemii był znacznie ograniczony kontakt z osobami, które odbywają karę pozbawienia wolności.

W celu udzielenia efektywnego wsparcia w 2020 r.:

- ✓ tuż przed Świętami Wielkanocnymi pracownicy socjalni wytypowali 100 seniorów z terenu miasta Łowicza i rozwieźli paczki żywnościowe ufundowane przez Caritas, Urząd Miejski w Łowiczu, Maspex oraz tut. Ośrodek,
- ✓ w miesiącu czerwcu 2020 r. ponownie została zorganizowana pomoc w formie paczek żywnościowych ufundowanych przez Caritas. Tym razem pracownicy odwiedzili 50 seniorów z terenu naszego miasta, którym wręczono paczki,
- ✓ w miesiącu grudniu 2020 r. wzorem poprzednich akcji wytypowano 150 seniorów, którym zostały przekazane paczki świąteczne ufundowane przez: Caritas i MOPS w Łowiczu. Do akcji włączyli się sponsorzy: Agros Nova, Firma Bracia Urbanek oraz „HENKO” K.U.B.A. Stawiccy-SP.J., Łowicz. Paczki przygotowali i spakowali pracownicy socjalni. Do paczek zostały dołączone kartki świąteczne z życzeniami, które przygotowali uczniowie Pijarskiej Szkoły Królowej Pokoju w Łowiczu,
- ✓ w miesiącu grudniu 2020 r. w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” dla 120 podopiecznych tut. Ośrodka zostały przygotowane paczki żywnościowe zawierające potrawy wigilijne i świąteczne. Wśród adresatów paczek znalazły się osoby starsze, niepełnosprawne i bezdomne. Osobom, które nie mogły ze względów zdrowotnych osobiście odebrać paczki pracownicy dostarczyli je pod adres zamieszkania,
- ✓ na prośbę sponsora firmy Amazon pracownicy socjalni i asystenci rodziny wytypowali 40 rodzin z dziećmi do otrzymania świątecznej paczki. Rodziny przed podaniem ich danych osobowych wyrazili na to zgodę,
- ✓ pracownicy socjalni wraz z asystentami rodziny włączyli się w akcję „*Szlachetnej paczki*” w mieście Łowiczu. Wytypowali 18 rodzin wymagających pomocy, które z przyczyn niezależnych od siebie znalazły się w trudnej sytuacji materialnej oraz życiowej. Rzetelne rozeznanie w sytuacji materialnej i życiowej naszych podopiecznych pozwoliło na wytypowanie do Szlachetnej Paczki ludzi najbardziej potrzebujących tej pomocy,
- ✓ wzorem lat ubiegłych w ramach przygotowań do nadchodzącego sezonu zimowego, jak co roku, pracownicy socjalni skontaktowali się z Przewodniczącymi Zarządów Osiedli. Celem rozmów było uzyskanie informacji o osobach starszych, samotnych, pozostawionych bez

opieki i pomocy najbliższych. Pracownicy poprosili o zgłaszanie informacji o osobach potrzebujących pomocy na terenie poszczególnych dzielnic naszego miasta,

- ✓ w związku z rozprzestrzeniającą się epidemią koronawirusa oraz w trosce o bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców Łowicza pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej dostarczali pod adres wskazany w zgłoszeniu telefonicznym maseczki ochronne wielokrotnego użytku, które zakupił Burmistrz Miasta Łowicza,
- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w trosce o bezpieczeństwo zdrowotne osób starszych i samotnych, w związku ze stanem sanitarno-epidemiologicznym na terenie naszego kraju oraz działaniami prewencyjnymi podjętymi przez Urząd Miejski, uruchomił specjalny, bezpłatny numer telefonu dla seniorów, pod którym seniorzy mogą uzyskać pomoc przy zakupie żywności i leków,
- ✓ w trosce o bezpieczeństwo zdrowotne osób starszych i samotnych, w związku ze stanem sanitarno-epidemiologicznym na terenie naszego kraju oraz działaniami prewencyjnymi podjętymi przez Urząd Miejski, MOPS w Łowiczu przystąpił do realizacji Programu

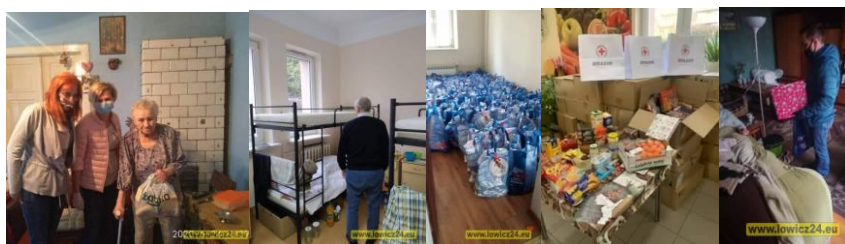
„Wspieraj Seniora”.

Dzwoniąc pod numer telefonu **22 505 11 11** osoby starsze mogą poprosić o pomoc w czynnościach, które wymagają wyjścia z domu, a które utrudnione są przez panującą pandemię. Mowa m.in. o zakupach spożywczych czy dostarczeniu artykułów higienicznych, leków,

- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu wystąpił z apelem do mieszkańców o wsparcie osób bezdomnych i przekazanie niepotrzebnych ubrań, ciepłej bielizny, pościeli i ręczników. Wsparcie można było przekazać osobiście do PPM lub zgłosić telefonicznie (pod numer 792 792 412) chęć przekazania rzeczy, które po uzgodnieniu terminu były odbierane.
- ✓ wzorem lat ubiegłych w okresie jesienno – zimowym osoby najbardziej potrzebujące otrzymały drewno na opał.

Typowaniem rodzin do wszystkich „akcji” zajmują się pracownicy socjalni oraz asystenci rodzin, gdyż mają najlepsze rozeznanie w rzeczywistej sytuacji materialnej łowickich rodzin.

Praca socjalna należy do zadań własnych samorządu gminnego o charakterze obligatoryjnym i jest świadczeniem niepieniężnym. Jest świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód i nie wymaga wydania decyzji przez organ pomocy społecznej. Praca socjalna jest działalnością mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W 2020 r. udzielono pomocy w **postaci pracy socjalnej ogółem 1006 rodzinom**, w tym wyłącznie pracą socjalną objęto **239 rodzin**. W ramach pracy socjalnej dokonuje się licznych działań mających na celu poprawę jakości życia osób i rodzin. Takim działaniem jest między innymi zawarcie kontraktu socjalnego, który jest pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze to jedna z form pomocy udzielanej w ramach systemu wsparcia socjalnego. Mogą z niej skorzystać osoby z niepełnosprawnościami, a także osoby chore krótkoterminowo albo przewlekłe, osoby starsze i osoby samotne, jeśli potrzebują na co dzień pomocy innych osób, a nie mogą jej uzyskać od osób wspólnie z nią zamieszkujących (np. równie chory współmałżonek) i innych członków rodziny, tzw. wstępnych i zstępnych, czyli dzieci, wnuków, sióstr, braci, dalszej rodziny.

Usługi opiekuńcze świadczone są w domu podopiecznego i – zgodnie z potrzebami – w jego najbliższym otoczeniu.

Usługi opiekuńcze mogą obejmować:

- pomoc w codziennych zajęciach, takich jak robienie zakupów, sprzątanie, gotowanie, załatwianie spraw urzędowych itp.
- mycie, kąpanie, ubieranie, pomoc osobom chorym, dozowanie leków, prześcielenia łóżka, zapobieganie powstawaniu odleżyn i odparzeń, karmienie,
- w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z rodziną i otoczeniem.

O pomoc w formie usług należy zwrócić się do ośrodka pomocy społecznej w miejscu zamieszkania. Nie zawsze konieczna jest wizyta w ośrodku. Można skontaktować się telefonicznie, listownie lub wysłać e-mail. Wymagane jest zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia, uzasadniające korzystanie z usług opiekuńczych i zalecaną przez lekarza pielęgnację. Po zgłoszeniu, w przeciągu dwóch tygodni (w szczególnych wypadkach niezwłocznie) pracownik socjalny z MOPS odwiedza osobę oczekującą pomocy w jej miejscu zamieszkania i przeprowadza tzw. rodzinny wywiad środowiskowy, którego celem jest ocena sytuacji życiowej podopiecznego. Od wyników wywiadu zależy m.in. ustalenie zakresu usług oraz wysokości odpłatności. Ośrodek pomocy społecznej w ciągu 30 dni od otrzymania zgłoszenia zapotrzebowania na usługi wydaje decyzję administracyjną o przyznaniu bądź odmowie przyznania tej formy pomocy. W wyjątkowych sytuacjach pomoc przyznawana jest natychmiast. W trakcie wywiadu pracownik socjalny może pytać o zgromadzone oszczędności, wartość posiadanych ruchomości i nieruchomości. Odmowa udzielenia informacji może spowodować, że pomoc nie zostanie przyznana. Wywiad może zostać przeprowadzony również u najbliższej rodziny. Ta sytuacja ma miejsce, gdy osoby, które powinny świadczyć pomoc tego nie czynią a mają takie możliwości. Ośrodek może badać sytuację majątkową i osobistą najbliższej rodziny nawet jeśli nie zamieszkuje z klientem. Działania te podejmowane są w celu ustalenia czy rodzina jest w stanie pomagać osobiście lub uczestniczyć w kosztach usług opiekuńczych.

Minimalny poziom dochodu, od którego obliczana jest odpłatność za usługi opiekuńcze odpowiada 200% obowiązującego kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. W przypadku przekroczenia kryterium osoba ponosi odpłatność, której wysokość uzależniona jest od dochodu aż do 100% ceny danej usługi. Zwolnienia częściowe lub całkowite z odpłatności jest traktowane przez MOPS uznaniowo (każda sprawa rozpatrywana jest indywidualnie). Sprawa jest przedmiotem postępowania administracyjnego kończącego się decyzją administracyjną, od której przysługuje prawo wniesienia odwołania.

Cena za faktycznie przepracowaną godzinę usług opiekuńczych w 2020 r. została ustalona w trybie przeprowadzonego postępowania przetargowego i wynosiła 22 zł za godzinę świadczonych usług. Usługi opiekuńcze świadczone były na podstawie umowy zawartej z Polskim Czerwonym Krzyżem oraz przez dwie opiekunki zatrudnione przez MOPS w Łowiczu.

Ośrodek, przyznając usługi opiekuńcze w 2020 r. ustalał ich zakres i wymiar, okres i miejsce świadczenia, odpłatność oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat na podstawie Uchwały Rady Miasta Nr LX/474/2010 z dnia 24 czerwca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat jak również tryb ich pobierania ze środków samorządowych Gminy Miasto Łowicz, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, których realizację reguluje rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej.

Środki uzyskane z odpłatności za usługi stanowiły w 2020 r. kwotę 50 209,13 zł (dochody własne miasta 48 442,13 zł i zwrot do budżetu państwa 1 767,00 zł).

W 2020 r. Ośrodek zapewniał w ramach zadań własnych usługi opiekuńcze oraz w ramach zadań zleconych specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

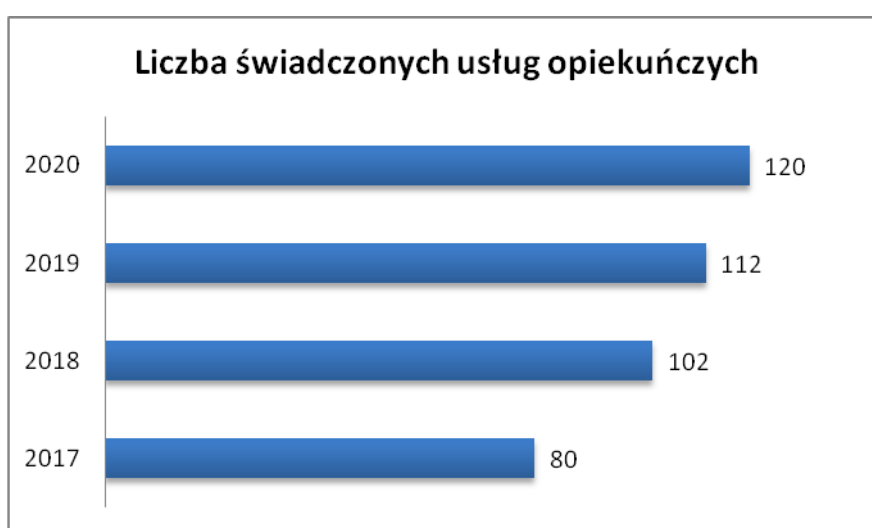
Usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami objęto w 2020 r. łącznie 122 osoby w tym:

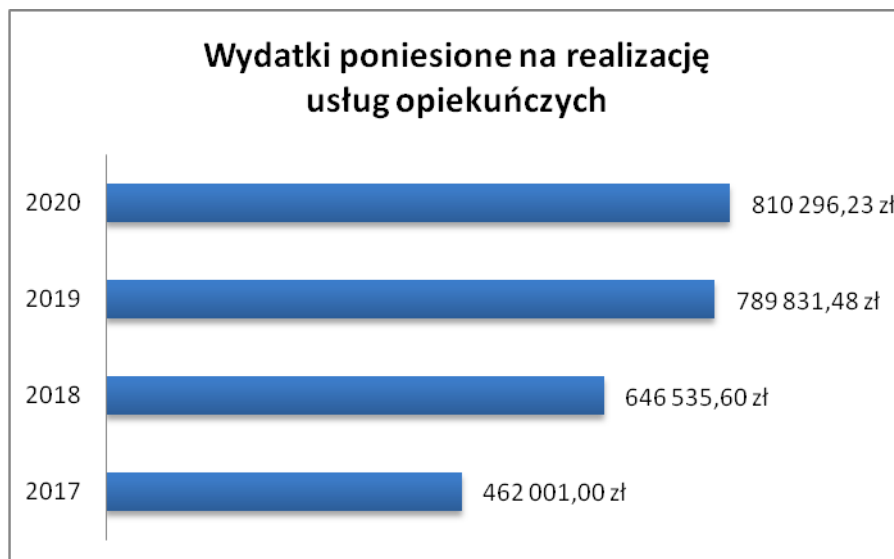
- ✓ z usług opiekuńczych skorzystało 120 osób,
- ✓ ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi skorzystały 2 osoby.

Dla porównania w latach ubiegłych ilość osób objętych pomocą w formie zwykłych usług opiekuńczych przedstawia poniższa tabela:

Tabela Nr 9: Ilość osób objętych pomocą oraz poniesione wydatki w latach 2017 - 2020

Rok	Ilość osób objętych pomocą	Wydatki poniesione na realizację usług (zł)
2017	80	461 001,00
2018	102	646 535,60
2019	112	789 831,48
2020	120	810 296,23

Łącznie w 2020 r. PCK zrealizował 33 693 godzin usług opiekuńczych, opiekunki zatrudnione w MOPS zrealizowały 2348 godzin usług opiekuńczych i 132 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Z tytułu świadczonych przez PCK usług opiekuńczych w 2020 r. poniesiono wydatek na łączną kwotę 718 021,00 zł z czego środki własne wyniosły 630 000,00 zł (w tym zapłacono zobowiązanie za grudzień 2019 r. w wysokości 33 648,16 zł), środki z Programu „Opieka 75 +” - 12.000 zł; środki z Programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” – 76.021,00 zł.

Na 2021 r. powstało zobowiązanie za grudzień 2020 r. w wysokości 56 873,16 zł.

Z tytułu zatrudnienia opiekunek MOPS poniósł wydatek 92 275,23 zł (w tym środki z Programu „Opieka 75 +” 34 640,00 zł, środki własne 57.635,23 zł.).

Program „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”

Wsparcie społeczne, zawodowe i zdrowotne osób niepełnosprawnych to główne cele przyświecające uruchomionemu z początkiem 2019 r. Solidarnościowemu Funduszowi Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. W 2020 r. Gmina Miasto Łowicz pozyskała środki z w/w funduszu na dofinansowanie usług opiekuńczych w ramach resortowego programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” - edycja 2020. W związku z tym, uzyskano dofinansowanie z SFWON na kwotę 76 021,00 zł. Program „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”, zakłada wsparcie finansowe gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym, jakim jest organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych. Program ma na celu zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych. Skierowany jest do osób niepełnosprawnych w wieku do 75 roku życia z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jak również z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji lub orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji wydane na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Ze wsparcia w ramach Programu mogą skorzystać osoby spełniające warunki do udzielenia pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej, których dochód nie przekracza

350% obowiązującego od 1 października 2018 r. kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. dla osoby samotnie gospodarującej – 701 zł, dla osoby w rodzinie – 528 zł.

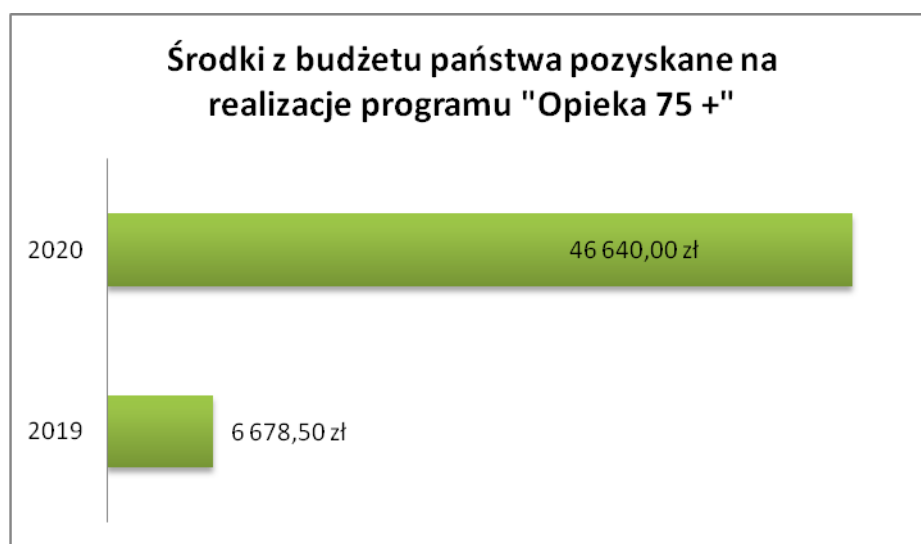
Program „Opieka 75+”

W 2020 r. MOPS w Łowiczu jako jedna z nielicznych gmin powiatu łowickiego kontynuuje udział w Programie „Opieka 75+”. W 2019 r. programem objętych było 6 osób wymagających pomocy w formie usług opiekuńczych powyżej 75 roku życia. W tym celu zatrudnione były dwie opiekunki. W 2020 r. w/w programem objęto 17 podopiecznych. Usługi dla 9 osób świadczone były przez dwóch pracowników MOPS w Łowiczu, którzy zrealizowali 2348 godzin usług. Na realizację celów programu „Opieka 75+” w 2019 r. pozyskano środki finansowane z budżetu państwa w wysokości 6 678,50 zł, zaś w 2020 r. w wysokości 46 640,00 zł.

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych stale wzrasta i dotyczy w głównej mierze osób samotnych.

Tabela Nr 10: Wykorzystane środki „Opieka 75+”

Rok realizacji	Wykorzystane środki (zł)
2019	6 678,50
2020	46 640,00

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Z uwagi na chęć zapewnienia osobom z niepełnosprawnością wejścia w społeczeństwo, otwarte w nim funkcjonowanie oraz decydowanie o sobie, Gmina Miasto Łowicz w grudniu 2019 r. przystąpiła do programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2019. W 2020 r. w/w program był kontynuowany. Program zakłada wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub

umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te będą miały możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Zaproponowana pomoc finansowana będzie ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Usługi asystenta wpisują się w główny cel funkcjonowania Funduszu Solidarnościowego, którego ideą jest m.in. wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych. Powszechne wprowadzenie formy pomocy, jaką jest asystent osoby niepełnosprawnej umożliwi uniezależnienie w życiu osób niepełnosprawnych. Przy pomocy asystenta, małymi krokami osoby do których skierowany jest Program zaczynają w miarę samodzielnie funkcjonować w otoczeniu. Nie boją się podejmować samodzielnych decyzji, opuszczają miejsce zamieszkania, robić zakupy czy załatwiać sprawy urzędowe. Wdrożony Program pozwala odciążyć rodzinę beneficjenta, która często nie jest w stanie sama udźwignąć skutków niepełnosprawności. Obecność asystenta pozwala na diametralną zmianę życia i samopoczucia wielu osobom przebywającym głównie w domu w ograniczonym towarzystwie, które zwykle są uzależnione od swoich najbliższych. Pomoc w podstawowych czynnościach życiowych może sprawić, że niepełnosprawny poczuje się w pełni sprawnym człowiekiem. Osoby współpracujące z naszymi podopiecznymi dążą do osiągnięcia przez nich maksymalnej niezależności, umożliwiają osiąganie nowych umiejętności oraz dają możliwość rozwoju. Dzienna ilość świadczonych godzin asystenta uzależniona jest od potrzeb beneficjenta.

W ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych wykorzystano środki w wysokości w 2019 r. - 1851,54 zł., w 2020 r. - 17 720,17 zł.

Obecna sytuacja zagrożenia epidemiologicznego w Polsce to bardzo trudny czas dla każdego z nas, a zwłaszcza osób starszych, schorowanych i samotnych. Mimo licznych ograniczeń i obaw podopiecznych, usługi opiekuńcze na terenie miasta Łowicza świadczone były bez większych zakłóceń. Jedynie trzy środowiska objęte pomocą ograniczyły lub zrezygnowały chwilowo z wizyt opiekunek.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu w grudniu 2020 r. wystąpił o środki finansowe na realizację Programu „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2021, który będzie realizowany od 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. W ramach Programu gmina może otrzymać wsparcie finansowe w wysokości do 100 proc. kosztów realizacji usługi opieki wytchnieniowej. Program zapewnia m.in. świadczenie usługi opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów, czasowe odciążenie ich od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację. Przewiduje się, że Programem zostanie objętych około 70 osób.

Domy pomocy społecznej i ośrodki wsparcia

Domy pomocy społecznej

Przez pandemię koronawirusa niemal każda dziedzina naszego życia musiała ulec diametralnej zmianie. Te dotknęły także domy pomocy społecznej - miejsca, w których funkcjonują osoby wymagające całodobowej opieki. W Polsce funkcjonują 824 domy pomocy społecznej (DPS) prowadzone przez samorządy, w których mieszka 80 tys. osób. Głównie są to osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami. Na przełomie marca i kwietnia 2020 r., czyli w pierwszych tygodniach rozwoju epidemii w Polsce, krajowe media przekazywały alarmujące informacje o kolejnych DPS, w których dochodziło do zakażeń wśród mieszkańców oraz personelu. Niektóre placówki były obejmowane kwarantanną, a pozostały wewnątrz personel miał poważne trudności

w zapewnieniu należytej opieki. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej rekomendowało zakaz odwiedzin w domach pomocy społecznej, zakaz wyjść na zewnątrz, poza spacerami do ogrodu, odwołanie zaplanowanych imprez okolicznościowych, zaprzestanie organizowania wyjść i wycieczek. Rekomendowano przyjmowanie osób w DPS-ach wyłącznie w wyjątkowych sytuacjach.

Osoby kierowane są do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej. Osoby przebywające w domu pomocy społecznej ponoszą odpłatność w zależności od wysokości posiadanego dochodu (70% uzyskiwanego dochodu, jednak nie więcej niż pełen koszt utrzymania). Pozostałą kwotę do wysokości kosztów utrzymania w placówce dopłacają w kolejności: małżonek, zstępni przed wstępnymi lub inni, a następnie gmina, która skierowała osobę do domu. W związku z tym to na gminie leży odpowiedzialność w partycypowaniu w opłatach za pobyt osób w domach pomocy społecznej. Z roku na rok budżet środków finansowych Ośrodka na ten cel wzrasta. Wzrost wydatków w tym rozdziale wynika głównie ze wzrostu kosztów utrzymania oraz nieposiadania dostatecznych dochodów przez osoby kierowane do nich, z których ponosiłyby pełną odpłatność. Od 4 października 2019 r. weszły w życie przepisy nowelizujące m.in. ustawę o pomocy społecznej (ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, Dz.U. z 2019 r., poz. 1690). Istotną zmianą jest sprecyzowanie zasad ustalania odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej. W przypadku niewywiązywania się osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za pobyt członka rodziny w DPS, opłatę ustaloną w decyzji wnosi zastępczo gmina. W wyniku zmian, wydatki ponoszone przez gminę mogą podlegać ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

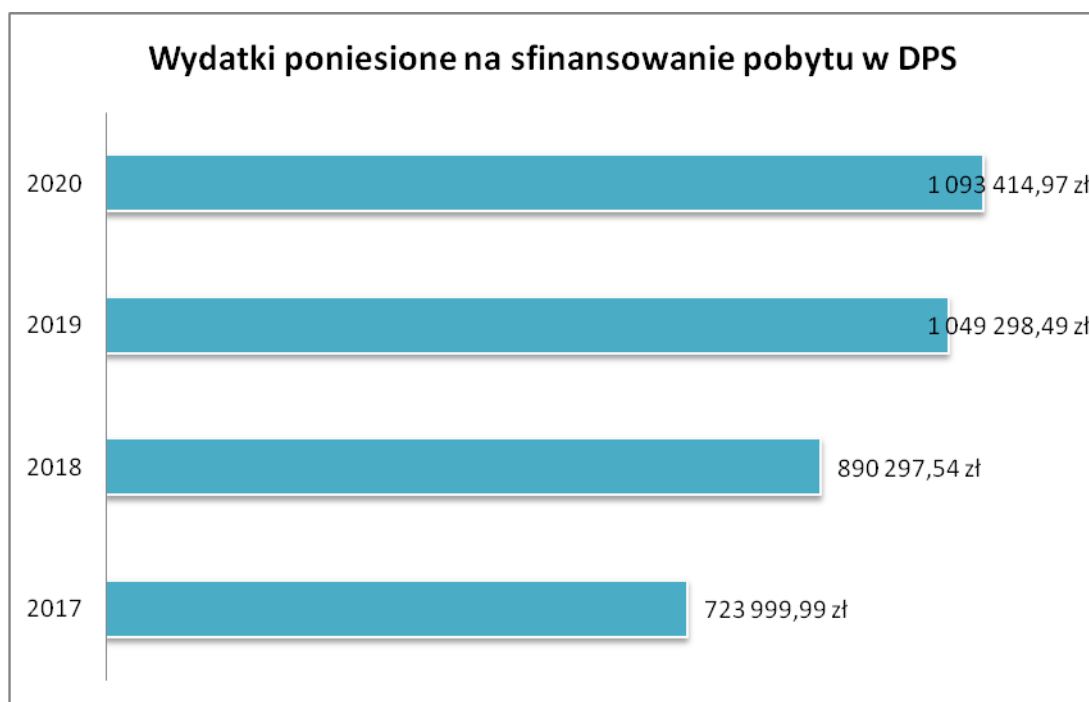
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2020 r. kształtował się od 3 590,58 zł do 4 766,35 zł, natomiast w 2019 r. od 3 290,00 zł do 4 002,59 zł. Jako gmina nie mamy wpływu na koszt utrzymania w DPS, ponieważ to Starosta danego powiatu co roku ustala miesięczny koszt pobytu, a gmina musi zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ponieść odpłatność.

W 2020 r. w 10 domach pomocy społecznej przebywało **45** mieszkańców Łowicza, w tym umieszczonych w 2020 r. zostało **12** osób. Dla porównania w 2019 r. w DPS przebywało **44** mieszkańców, w tym umieszczonych – **11** osób, zmarło **7** podopiecznych. W 2020 r. zmarło **10** osób.

Łączny koszt poniesiony przez Gminę Miasto Łowicz wynosił 1 093 414,97 zł, jest to kolejny rok, w którym odnotowuje się znaczny wzrost wydatków na realizację zadania. Dla porównania w 2018 r. środki przeznaczone na realizację tego zadania wyniosły 890 297,54 zł., w 2019 r. - 1 049 298,49 zł.

Tabela Nr 11: Wydatki poniesione na sfinansowanie pobytu w DPS 2017 - 2020

Rok	Wydatki (zł)
2017	723 999,99
2018	890 297,54
2019	1 049 298,49
2020	1 093 414,97

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się niepokojący wzrost osób starszych, samotnych, o niskich dochodach, które nie mogą niestety liczyć na pomoc najbliższej rodziny. W związku z tym zapotrzebowanie na tego typu świadczenia z roku na rok będzie wzrastać z uwagi na starzejące się społeczeństwo i migracje ludzi młodych.

Należy zaznaczyć, że Ośrodek stara się zapewnić opiekę osobom starszym, schorowanym, niepełnosprawnym w postaci usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, jak również Ośrodek udziela informacji dotyczących możliwości umieszczenia w zakładach opiekuńczo – leczniczych. Pomoc w formie usług opiekuńczych często jednak jest niewystarczająca i wówczas gmina jest zobowiązana skierować osobę do domu pomocy społecznej zapewniającego całodobową opiekę. Ponadto Ośrodek realizuje postanowienia sądu nakazujące umieszczenie osoby w domu pomocy społecznej.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS) świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Usługami w ŚDS mogą być objęte osoby psychicznie chore, osoby z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osoby z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, jeżeli jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych. Odpłatność za usługi w Środowiskowym Domu Samopomocy wynosi 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300 % odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt.1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

W 2020 r. z tej formy pomocy skorzystało **36 osób**.

Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego

Wynagrodzenie dla opiekuna prawnego w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu wypłacił na podstawie postanowienia sądu. Wysokość wynagrodzenia oraz okres, na jaki zostaje ono przyznane, określa sąd. W 2020 r. jednemu opiekunowi prawnemu wypłacono łącznie 12 świadczeń. Wartość zadania wyniosła 5 718,36 zł.

Mieszkania Chronione

Mieszkania Chronione prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu mieszczą się pod adresem: Łowicz, ul. Krudowskiego 10/20 i 10/21. Zapewniają miejsca dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, niepełnosprawnych lub chorych, pod warunkiem, że nie wymagają całodobowej opieki. Są to mieszkania treningowe, co oznacza, że osoby korzystające z takiej formy pomocy, przygotowywane są do prowadzenia samodzielnego życia w społeczeństwie na własny rachunek, przy pomocy własnych umiejętności i z wykorzystaniem własnej zaradności życiowej. W mieszkaniach zapewniona jest pomoc specjalistów: pracowników socjalnych, opiekuna, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, psychologa. Każde mieszkanie posiada pokój wyposażony w podstawowe meble oraz w pełni wyposażone kuchnie i łazienki. Pobyt w mieszkaniu chronionym przyznawany jest decyzją administracyjną, poprzedzoną rodzinnym wywiadem środowiskowym oraz dokonaniem uzgodnień dotyczących celu i okresu pobytu, rodzaju wsparcia i wysokości odpłatności. Od sierpnia 2018 r. jedno z mieszkań prowadzone jest w ramach Programu „Za życiem”.

W okresie sprawozdawczym w mieszkaniach chronionych przebywały 4 osoby: 1 osoba samotna, niepełnosprawna w stopniu znacznym, która objęta pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, psychologa w celu rozwijania samodzielności na poziomie jej psychofizycznych możliwości oraz rodzina 3 osobowa (małżeństwo z dzieckiem niepełnosprawnym w stopniu znacznym) z programu „Za życiem”, która została objęta pomocą wyjścia z bezdomności i ma zapewnioną pomoc pracownika socjalnego, psychologa.

Asysta rodzinna

Celem świadczenia usługi w formie asysty rodzinnej jest poprawa sytuacji życiowej rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji rodzinnej, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. Adresatami wsparcia są rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym oraz umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

W 2020 r. usługa w zakresie asysty rodzinnej była realizowana przez 3 asystentów rodzin zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (1 na ¼ etatu i 2 w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym 1 z asystentów rodziny (w ramach ½ etatu), a 2-gi (w ramach wypłacanego dodatku) realizowali zadania w projekcie Port „Szczęśliwa Rodzina”). Asystent rodziny realizuje swoje zadania w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Asystent pracuje w ramach zadaniowego czasu pracy, co umożliwia dostosowanie godzin pracy do indywidualnych potrzeb rodziny.

W 2020 r. pomoc w formie asysty rodzinnej skierowana była do 40 rodzin, w tym 20 rodzin w ramach projektu Port „Szczęśliwa Rodzina” oraz 9 rodzin zobowiązanych do pracy z asystentem

rodziny przez sąd. Wśród rodzin objętych wsparciem było 11 rodzin wielodzietnych. W objętych wsparciem rodzinach łącznie znajdowało się 97 dzieci.

Praca z rodzinami realizowana była osobiście (w miejscu zamieszkania rodzin, w siedzibie MOPS, poprzez towarzyszenie rodzinie w kontaktach z instytucjami) lub poprzez kontakt telefoniczny - po ocenie ryzyka zarażenia koronawirusem.

Wsparcie rodzin odbywało się według opracowanych dla nich planów pracy.

Raz na pół roku dokonywana była okresowa ocena sytuacji rodziny.

Asystenci realizowali następujące działania:

- ✓ psychoedukacja dotycząca prawidłowego wychowania i opieki nad dzieckiem – przedstawianie prawidłowych postaw rodzicielskich, metod wychowawczych, uczenie poprzez przykład, kodeks kar i nagród,
- ✓ motywowanie do dbałości o edukację i rozwój dziecka - badania diagnostyczne dziecka w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej (diagnozowane poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości, zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych), udział dziecka w zajęciach wyrównawczo - kompensacyjnych w szkole,
- ✓ motywowanie do dbałości o zdrowie dziecka i członków rodziny - umawianie wizyt u lekarzy POZ, lekarzy specjalistów, umawianie na badania rezonansem magnetycznym, badania EEG, kontrolowanie szczepień i bilansów, monitorowanie fizjoterapii i rehabilitacji dziecka, wspieranie podczas pobytu w szpitalu z dzieckiem, dostarczanie informacji nt. diety dla dziecka z cukrzycą,
- ✓ poprawa warunków mieszkaniowych rodzin:
  - zamiana mieszkania,
  - modernizacja mieszkania, dostosowanie go do potrzeb dziecka,
  - pomoc w sporządzaniu wniosków o przydział mieszkań z zasobów komunalnych Miasta Łowicza i uzyskanie takiego mieszkania,
  - pomoc w sporządzaniu pisma do UM w Łowiczu o uzyskanie mieszkania w ramach programu „Mieszkanie +”,
- ✓ poradnictwo dotyczące pielęgnacji i opieki nad niemowlęciem, towarzyszenie matce w tych czynnościach,
- ✓ trening w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, systematycznego wykonywania prac domowych, trening budżetowy,
- ✓ kontrola i monitorowanie spłaty zadłużeń czynszowych za mieszkania,
- ✓ doradztwo zawodowe - zarejestrowanie w PUP, motywowanie do podjęcia pracy, pomoc w pisaniu dokumentów aplikacyjnych, monitorowanie aktualnych ofert pracy dla osób bezrobotnych,
- ✓ pomoc w przygotowaniu wniosków alimentacyjnych i uzyskaniu klauzuli wykonalności wyroków w sprawach o alimenty,
- ✓ pomoc w uzyskaniu (wypożyczeniu) ze szkół laptopów/tabletów dla dzieci oraz zabezpieczenie dostępu do internetu koniecznego do realizacji nauczania zdalnego,
- ✓ pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalno – bytowych np. pomoc w uzyskaniu dodatku mieszkaniowego,
- ✓ sporządzania opinii o rodzinie i jej członkach oraz pisma do Sądu o umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej,
- ✓ pomoc w sporządzaniu pism do wielu instytucji i urzędów np.: Urzędu Miejskiego w Łowiczu, placówek oświatowych, poradni psychologicznej – pedagogicznych, fundacji, ośrodków pomocy społecznej, parabanków itp.,

- ✓ współpraca z Fundacją „Anioły Sprawiedliwości” celem odzyskania środków finansowych bezprawnie zajętych przez komornika sądowego,
- ✓ pomoc w uzyskaniu miejsc w placówkach oświatowych i wychowawczych,
- ✓ budowanie motywacji do utrzymania abstynencji członków rodzin, poradnictwo w zakresie zachowywania abstynencji i utrzymywania trzeźwego stylu życia, systematycznie towarzyszyłam klientce w pomiarach trzeźwości na KPP
- ✓ współpraca na rzecz rodzin z kuratorami sądowymi, pracownikami socjalnymi, pracownikami UM i ZGM w Łowiczu, koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, dyrektorami placówek oświatowych i wychowawczych, terapeutami, pedagogami szkolnymi, nauczycielami, wychowawcami w ośrodkach socjoterapii i świetlicy
- ✓ motywowanie rodzin i udział wraz z nimi w projekcie „Kooperacje 3D”,
- ✓ podejmowanie działań edukacyjnych związanych z poprawą stosunków pomiędzy członkami rodziny,
- ✓ udział wraz z rodzinami w procedurze „Niebieskiej Karty”,
- ✓ motywowałam do podjęcia terapii i leczenia choroby alkoholowej członków rodzin,
- ✓ pomoc w uzyskaniu usługi asystenta osoby niepełnosprawnej, pomocy psychologicznej i obiadów w ramach projektu Łowickie Centrum Wsparcia Społecznego,
- ✓ pomoc w uzyskaniu transportu samochodowego do szpitali na specjalistyczne badania,
- ✓ pomoc w uzyskaniu dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego i zakupu komputera z PFRON,
- ✓ pomoc w sporządzaniu wniosków do ZUS o rentę socjalną,
- ✓ pomoc w uzyskaniu bezpłatnych porad prawnych (informowanie o miejscach i terminach bezpłatnych porad prawnych),
- ✓ zachęcanie do okazywania miłości dzieciom, do przytulania, chwaleń, czy wspólnego spędzania czasu,
- ✓ motywowanie do podjęcia terapii psychologicznej (indywidualnej, rodzinnej),
- ✓ zachęcanie do uczestniczenia w grupach wsparcia (informowanie o miejscach i terminach spotkań),
- ✓ informowanie jak dbać o higienę osobistą członków rodziny, czystość bielizny i ubrań,
- ✓ pomoc rodzinie w uporaniu się z problemem wszawicy,
- ✓ zachęcanie do diagnozowania poziomu rozwoju w PPP,
- ✓ zgłoszenie rodziny do pomocy w ramach „Szlachetnej Paczki”.

Tabela Nr 12: Powody zakończenia współpracy z rodziną

rok	Osiągnięcie lub częściowe osiągnięcie celów	Zaprzestanie współpracy przez rodzinę	Brak efektów	Zmiana metody pracy
2019	1	3	0	0
2020	11	1	1	1

Istotnym wyznacznikiem powodzenia w pracy na rzecz rodziny z trudnościami w opiece i wychowaniu dziecka jest harmonijna współpraca asystenta rodziny z pracownikiem socjalnym, jak również z przedstawicielami innych instytucji służących dziecku i rodzinie.

W myśl art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej jest podmiotem, któremu gmina zleciła zadania realizacji pracy z rodziną, w ośrodku można utworzyć zespół do spraw asysty rodzinnej.

W 2020 r., w ramach Zespół ds. Asysty Rodzinnej, współpracowali ze sobą: Koordynator Zespołu, 3 asystenci rodziny, psycholog, pracownicy socjalni, w których rejonie zamieszkiwały rodziny objęte asystą rodzinną, Dyrektor MOPS, Kierownik Sekcji Pomocy Środowiskowej w MOPS.

Zespół, również poprzez pracę swoich członków, realizował zadania z zakresu:

- ✓ diagnozowania i analizowania sytuacji rodzinnej środowisk pod kątem zaistniałych problemów i deficytów,
- ✓ wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w celu przywrócenia zdolności do wypełniania tych funkcji,
- ✓ prowadzenia działań wspierających na rzecz rodzin biologicznych, których dzieci znajdują się poza rodziną,
- ✓ prowadzenia działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin w celu rozwijania ich umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- ✓ wnioskowania, w uzasadnionych przypadkach, o przyznanie usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych,
- ✓ organizowania dla rodzin grup wsparcia/ grup samopomocowych, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie ich izolacji,
- ✓ podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- ✓ organizowania dla rodzin potrzebujących opieki psychologicznej, konsultacji indywidualnych, porad psychologicznych i prawnych,
- ✓ współpracy z instytucjami i placówkami działającymi na rzecz dziecka i rodziny,
- ✓ współpracy ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.

Na spotkaniach Zespołu asystenci rodziny przedstawiali dokonane przez siebie oceny okresowe, dotyczące współpracy rodzin z asystentami oraz oceny sytuacji życiowej tych rodzin. Podejmowano dyskusje w zakresie propozycji weryfikacji planów pracy z rodzinami, aby podnieść kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców. Aktywność Zespołu skupiała się, poprzez pracę prowadzoną przez swoich członków, na działaniach podejmowanych we współpracy z innymi podmiotami, świadczącymi usługi na rzecz dobra rodziny i dziecka, w celu pracy nad problemami konkretnych rodzin.

W 2020 r., z powodu pandemii COVID-19, asystenci rodziny i Koordynator Zespołu nie uczestniczyli w ocenach okresowych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, dokonywanych przez PCPR.

W oparciu o art. 191 ust. 9 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w 2020 r. realizowano zadanie w zakresie współfinansowania pobytu dzieci z terenu Łowicza w pieczy zastępczej, również w przypadkach, gdy rodziny biologiczne nie były objęte wsparciem w formie asystenta rodziny. Kwestia ta dotyczy 40 dzieci z 32 rodzin, zaś wysokość wydatków poniesionych przez samorząd w zakresie współfinansowania pobytu dzieci z terenu Łowicza w pieczy zastępczej w 2020 r. wyniosła 210.564,07 zł.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 r. realizował zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Realizowane były działania wpisane w Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2020.

Zarządzeniem Nr 158/2020 Burmistrz Miasta Łowicza z dnia 11.05.2020 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Łowiczu, powołano nowy Zespół Interdyscyplinarnego w skład którego weszło 12 osób z instytucji z terenu miasta

Łowicza. Kadencja członków Zespołu Interdyscyplinarnego trwa 3 lata. Obsługę Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu.

Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie stanowi element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół działa na podstawie zawartych porozumień pomiędzy Burmistrzem Miasta Łowicza a podmiotami właściwymi dla członków Zespołu. Zespół realizuje cele Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjętego na lata 2016–2020.

Celem Programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Łowicza poprzez wspólne działanie wszystkich służb z terenu miasta.

Działania podejmowane w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie

Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie udzielono pomocy w szczególności w formie:

- ✓ poradnictwa,
- ✓ interwencji kryzysowej i wsparcia,
- ✓ ochrony przed dalszym krzywdzeniem.

Ośrodek zapewniał systematyczną obsługę biurową dla Zespołu Interdyscyplinarnego, organizował spotkania zespołu i grup roboczych. W pracy Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyły w 2020 r. cztery osoby zatrudnione w Ośrodku. W 2020 r. odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. Zadaniem Zespołu było – zgodnie z art. 9b ust 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie – integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- ✓ diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- ✓ podejmowanie działań w środowisku zagrożonych przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- ✓ inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- ✓ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- ✓ inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie tworzył grupy robocze, do których zadań należało w szczególności:

- ✓ opracowanie i realizacja planu pomocy dla indywidualnego przypadku w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie,
- ✓ monitorowanie sytuacji rodzin w których dochodziło do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- ✓ dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodziło do przemocy oraz efekt tych działań.

Wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w MOPS systematycznie uczestniczyli w pracach grup roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny.

W 2020 r. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołał 46 grup roboczych i w każdej z nich pracownik socjalny był jako lider grupy prowadzącej sprawę danej rodziny. Ogółem w 2020 r. pracownicy socjalni obieli pomocą 57 rodzin z wdrożoną procedurą „Niebieskiej karty”, ponieważ 24 karty były niezamknięte z lat ubiegłych. Ogółem odbyło się 127 posiedzeń grup roboczych.

W przypadku niepokojących sytuacji pracownicy wnosili pisma do sądu o zainteresowanie się sytuacją małoletnich dzieci. Kierowali również pisma do Policji oraz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, utrzymywali na bieżąco kontakt z dzielnicowymi Komendy Powiatowej Policji w Łowiczu, zapewniali rodzinom wsparcie w postaci pracy socjalnej.

Ilość kierowanych pism:

- ✓ Sąd Rejonowy w Łowiczu - 7
- ✓ Policja - 1
- ✓ MKRPA - 4

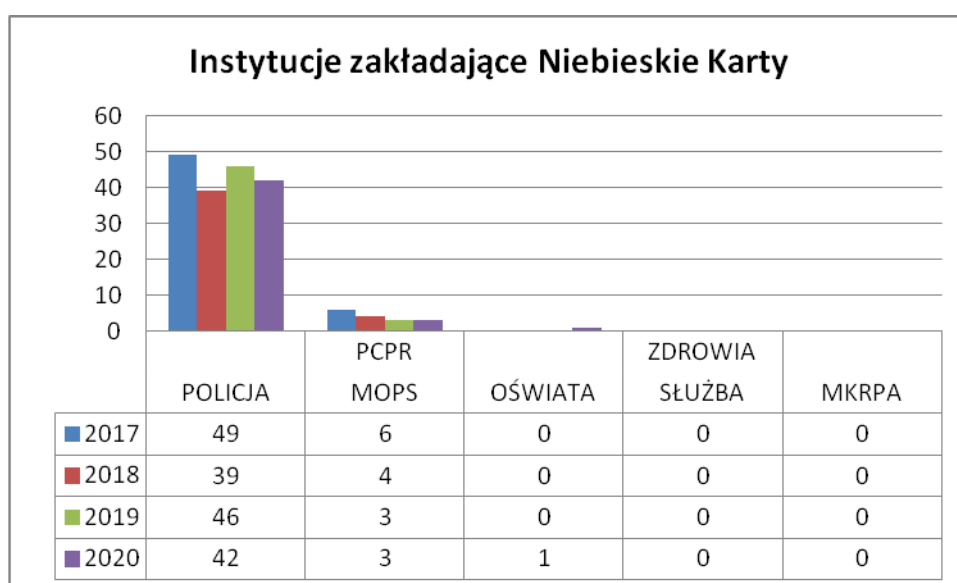
W 4 przypadkach ze względu na okoliczności została udzielona pomoc finansowa. Wsparciem objętych zostało 12 osób z tych rodzin.

Ośrodek dla ofiar przemocy zapewniał wsparcie psychologiczne oraz schronienie.

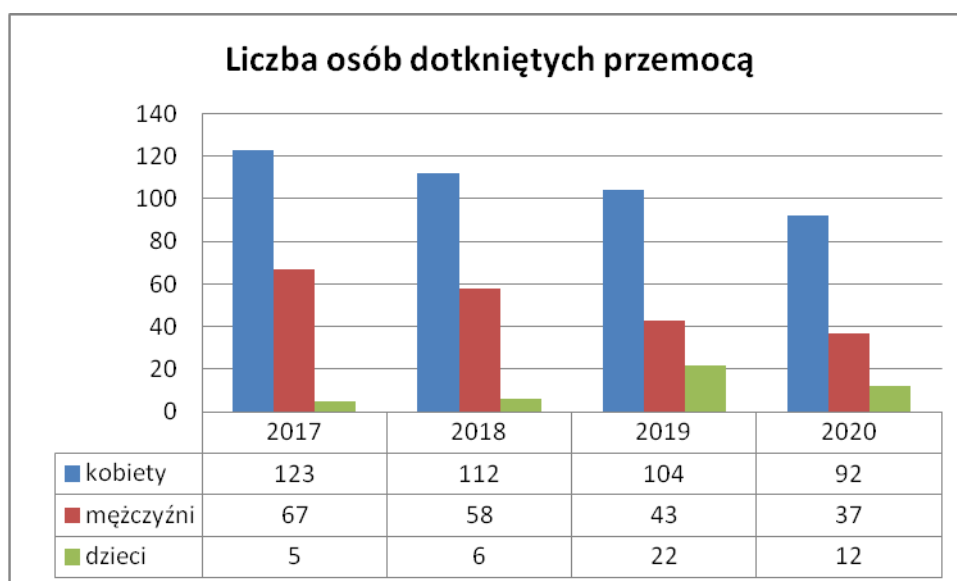
Zatrudniony w Ośrodku psycholog dyżurował w każdy wtorek i piątek. W tym czasie przyjął i wsparł 10 osób doznających przemocy, którym udzielił 47 porad psychologicznych.

Ośrodek dysponuje dwoma mieszkaniami chronionymi dla ofiar przemocy domowej.

Liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty w latach 2017-2020

Liczba osób objętych pomocą grup roboczych z rodzin z przemocą w latach 2017 - 2020

Doskonalenie wiedzy

Ośrodek organizował szkolenia dla poszczególnych służb zaangażowanych w realizację procedury „Niebieskiej karty”. Przekazywał materiały edukacyjne i ulotki informacyjne do instytucji celem propagowania życia bez przemocy i informujące o możliwościach instytucji pomocowych w mieście.

W dniu 09.10.2020 r. zostało zorganizowane szkolenie „Praktyczne aspekty prowadzenia interwencji i motywowania do zmiany – w ramach prowadzenia procedury Niebieskich Kart – jak to działa w praktyce pracy zespołów interdyscyplinarnych. Realizacja procedur przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wykładnia i stosowanie prawa przez członków ZI. Realizacja obowiązków wynikających z tzw. Ustawy antyprzemocowej”. W szkoleniu udział brali członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, członkowie grup roboczych wiodących zawodów – pracownicy socjalni i dzielnicowi, pedagodzy szkolni, asystenci rodziny, przedstawiciele sądu i MKRPA. Ogółem w szkoleniu uczestniczyły 31 osoby. W dniu 09.10.2020 r. zostało zorganizowane spotkanie członków Zespołu Interdyscyplinarnego i dla przedstawicieli oświaty, w którym uczestniczyło 5 pedagogów szkolnych i 4 członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Głównym tematem spotkania było - „Zadania oświaty w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Radzenie sobie z realizacją zadań w czasie Pandemii.

Inicjatywy propagujące życie bez przemocy

- 1) w miesiącu lutym 2020 r. Gmina Miasto Łowicz została zgłoszona do Kampanii „**Reaguj na przemoc 2020**” w ramach której otrzymała materiały edukacyjne, które przez cały rok były wykorzystywane i udostępniane dla mieszkańców w instytucjach realizujących zadania z Programu Przeciwdziałania Przemocy,
- 2) zostały zakupione plakaty i ulotki dla młodzieży z hasłem „**Przemoc to niemoc**”, które zostały przekazane pedagogom do szkół podstawowych,
- 3) przez cały rok dodrukowywana była ulotka informacyjna o możliwościach otrzymania pomocy dla ofiar doznających przemocy na terenie miasta. Ulotka ta została opracowana przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Przekazywana była przez instytucje współpracujące z Zespołem Interdyscyplinarnym osobom potrzebującym,
- 4) zakupiona została „**Teczka Procedur Przeciwdziałania Przemocy Domowej**”. Materiały te służą doskonaleniu wiedzy wszystkim osobom chcącym pogłębić wiedzę na temat możliwości pomocowych osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej,
- 5) w dniu 06.08.2020 r. odbyło się spotkanie członka Zespołu Interdyscyplinarnego z uczestnikami Klubu Seniora w Łowiczu. Przekazano informacje na temat zjawiska przemocy i możliwości pomocowej w mieście.
- 6) W miesiącu październiku zostały przeprowadzone w szkołach podstawowych na terenie miasta wykłady dla uczniów o tematyce „**Stop agresji i przemocy w szkole**”. Realizatorem wykładów była firma „PROGRES”. Za realizację odpowiedzialny był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Plan środków finansowych na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynosił - **40 417,00 zł, a wykonanie wyniosło – 39 696,95 zł.**

Wydatki dotyczyły m.in.

- ✓ zatrudnienie psychologa,
- ✓ zakup ulotek informacyjnych i plakatów,
- ✓ zakup materiałów edukacyjnych i organizacji szkoleń i spotkań,
- ✓ zakup materiałów biurowych, opłata abonamentu telefonicznego.

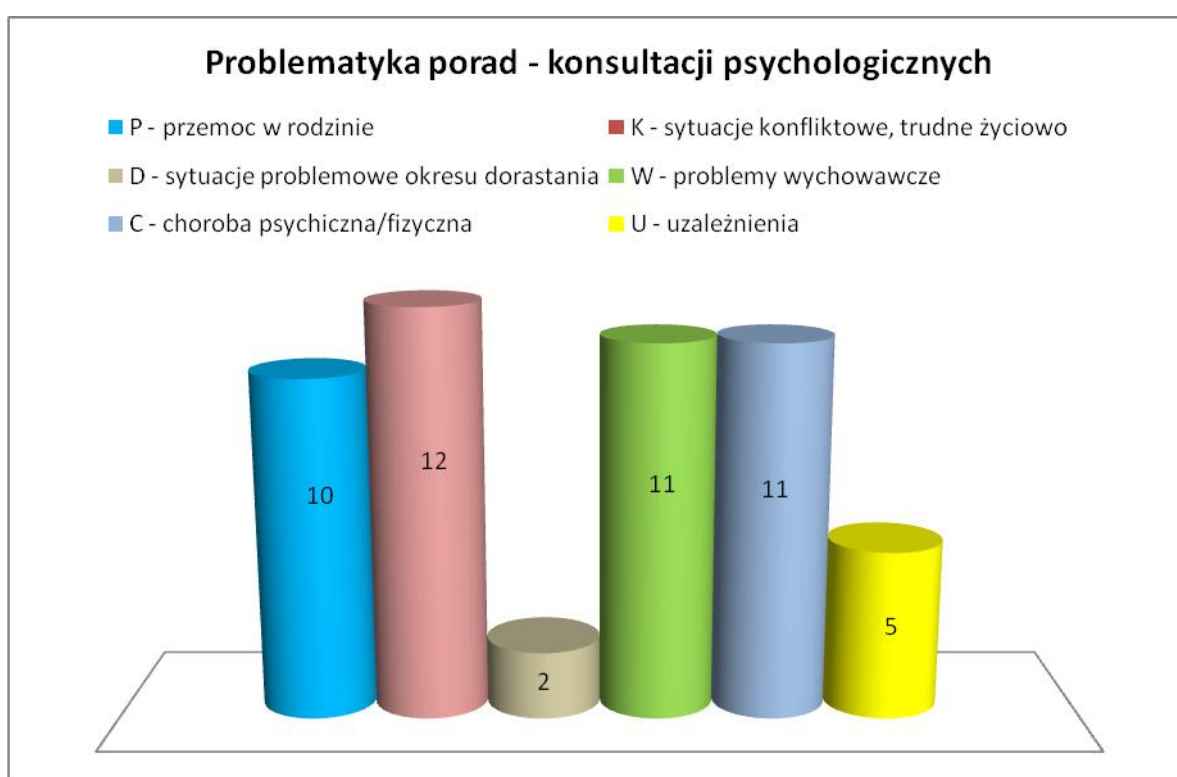
W sytuacjach kryzysowych podejmowane są szybkie i adekwatne działania ze strony przedstawicieli podmiotów działających w strukturach Zespołu Interdyscyplinarnego jak i pracowników socjalnych zatrudnionych w Ośrodku.

Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu są spójne z pracą Zespołu Interdyscyplinarnego i odpowiadają założeniom przyjętego Programu Przeciwdziałania Przemocy na lata 2016 – 2020.

Wsparcie psychologiczne

Tabela Nr 13 : Porady/konsultacje psychologiczne 2020 r.

Liczba osób objętych wsparciem	Ilość porad/konsultacji	Ilość godzin porad/konsultacji
50	185	392

Porady psychologa prowadzone były w formie indywidualnych spotkań - rozmowa kierowana, pogadanka, dostarczanie dodatkowych informacji, wyjaśnianie, elementy coachingu, interwencja kryzysowa.

Celem porad było:

- ✓ nazwanie i klaryfikacja problemu klienta w jego aktualnej sytuacji życiowej, omówienie jego relacji interpersonalnych, pełnionych ról życiowych (rodzic, małżonek, dziecko, opiekun, pracownik, pacjent, itp.),
- ✓ uczenie akceptowanych społecznie wzorców zachowań i sposobów realizowania własnych potrzeb np. pedagogizacja dotycząca prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, przedstawianie właściwych postaw rodzicielskich, działania w celu odbudowania więzi między członkami rodziny,

- ✓ restrukturalizacja posiadanych przez klienta schematów poznawczych, opinii i postaw np. poprzez dostarczenie informacji o konsekwencjach prawnych wobec osoby stosującej przemoc,
- ✓ wspólne odnajdywanie optymalnego rozwiązania trudnej sytuacji oraz doskonalenie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów,
- ✓ dostarczanie wiedzy na temat przeżywanej choroby, wczesnego rozpoznawania objawów jej nasilenia oraz sposobów radzenia sobie z nimi,
- ✓ budowanie motywacji do nabywania nowych umiejętności w celu zmiany swojej sytuacji życiowej np. zachęcanie do rozwijania zainteresowań, uzupełniania wykształcenia, poznawania swoich kompetencji w nowych sytuacjach, motywowanie do podjęcia pracy.

Dużą część indywidualnych spotkań z psychologiem poświęcono na odreagowywanie negatywnych emocji, pozwolenie na wyrażenie przeżywanych stanów emocjonalnych, wyciszenie, wsparcie emocjonalne, niwelowanie skutków „wypalenia“, redukcja stresu związanego z przeżywaną pandemią. Kilukrotnie, w sytuacjach konfliktowych i psychologicznie trudnych konieczne było zastosowanie mediacji, interwencji kryzysowej oraz konsultacje z innymi specjalistami.

Wizyty psychologa w środowisku - 1

Wizyta domowa podyktowana była sytuacją zdrowotną klientki (osoba leżąca, przewlekłe chora, skonfliktowana z opiekunem, wymagająca wsparcia emocjonalnego i zmotywowania do dalszego leczenia).

Udział w ocenach okresowych rodzin objętych opieką asystenta rodziny - 12 x 2h

W czasie spotkań omawiano stopień realizacji indywidualnego planu pracy z rodziną, napotkane problemy i określano obszary do dalszej współpracy.

Udział w spotkaniach Zadaniowego Zespołu Kooperacyjnego w ramach Projektu „Kooperacja 3D” - 19 x 2h

Celem spotkań były działania multiprofesjonalne, praca zespołowa pracowników różnych zawodów społecznych dotycząca pomocy pięciu wytypowanym rodzinom- wielopłaszczyznowa współpraca z organizacjami wspierającymi rodzinę.

Zajęcia grupowe w Klubie Seniora - 3 x 3h

Spotkania z seniorami odbywały się raz w miesiącu, w siedzibie Klubu - zostały zawieszona ze względu na ograniczenia związane z COVID-19). Podczas spotkań poruszano problemy relacji interpersonalnych, asertywności, łagodzenia sytuacji konfliktowych. Członkowie Klubu mieli też możliwość indywidualnego spotkania z psychologiem i uzyskania pomocy w rozwiązaniu swoich problemów.

Spotkanie z mieszkańcami Punktu Pomocy Mieszkaniowej (wsparcie psychiczne i profilaktyka w czasie pandemii koronawirusa) - 1 x 3h

Spotkanie z mieszkańcami PPM-u miało charakter pogadanki dotyczącej objawów zarażenia koronawirusem, zasad bezpiecznego zachowania, konieczności przestrzegania obostrzeń sanitarnych. Następnie mieszkańcy mogli indywidualnie porozmawiać z psychologiem.

Wsparcie osób bezdomnych

Punkt Pomocy Mieszkaniowej

Punkt Pomocy Mieszkaniowej jest lokalnym ośrodkiem wsparcia powołanym do realizacji postanowień ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. w zakresie zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

Noclegownia funkcjonuje przy ul. Kaliskiej 6B. Do dyspozycji są 4 sale sypialne o pow. 85m². zapewniające schronienie 24 osobom, w tym 4 kobietom. Lokal jest wyposażony w niezbędną infrastrukturę socjalno-bytową, dostosowany dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Placówka przeznaczona jest do udzielania doraźnej i okresowej pomocy w formie schronienia osobom bezdomnym przebywającym na terenie Łowicza.

W 2020 r. udzielono schronienia 41 osobom, w tym 7 kobietom.

- 2 osoby otrzymały mieszkanie z zasobów ZGM,
- 2 osoby zostały umieszczone w DPS,
- 1 osoba umieszczona w schronisku w Łyszkowicach,
- 7 osób przyjęto,
- 2 osoby zmarły

W ramach przygotowań do zimy 2020\2021 zwiększono liczbę dostępnych miejsc poprzez wymianę wszystkich starych łóżek na piętrowe. Kierowano się w tym przypadku również tym aby łatwiej było utrzymać higienę. Zabezpieczony został suchy prowiant, odzież dla osób bezdomnych przychodzących z zewnątrz oraz umożliwiono umycie się przed przebraniem. Z tej formy pomocy skorzystało 13 osób.

Osoby nietrzeźwe, które zgłaszały się do placówki lub były dowożone w takim stanie przez Policję, co do zasady, nie mogły być przyjęte do P.P.M. z wyjątkiem sytuacji gdy warunki pogodowe naraziłyby takie osoby na zamrożenie. Odnotowano 7 przypadków gdy Policja przywiozła osobę nietrzeźwą. Odnotowano również 2 przypadki gdy osoba nietrzeźwa była przywieziona przez pogotowie. W 2020 r. naliczono ponad 80 incydentów, w których do P.P.M. chciały wejść osoby po spożyciu alkoholu.

W związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, w celu zwiększenia bezpieczeństwa zdrowotnego osób korzystających z Punktu Pomocy Mieszkaniowej oraz pracowników tam dyżurujących wprowadzono procedurę wzmożonego reżimu sanitarnego.

1. Wszystkie osoby przebywające w P.P.M. otrzymały maseczki.
2. Zapewniono środki do dezynfekcji rąk, powierzchni i przedmiotów.
3. Ograniczono do minimum ruch osobowy w placówce.
4. Wprowadzono dziennik wejść i wyjść z uwzględnieniem miejsca pobytu poza placówką.
5. Pracowników zobowiązano do monitorowania stanu osobowego mieszkańców, stanu zdrowia podopiecznych, w tym pomiaru temperatury ciała.
6. Dla osób nowych, wyrażających chęć pobytu w PPM, MOPS utworzył izolatorium, w którym pod nadzorem pracownika podopieczny oczekiwał na badania oraz wynik

W 2020 r. nie odnotowano żadnego przypadku zarażenia wirusem SARS-CoV-2 spośród mieszkańców P.P.M. ani wśród personelu placówki.

Schroniskach dla osób bezdomnych oraz schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi

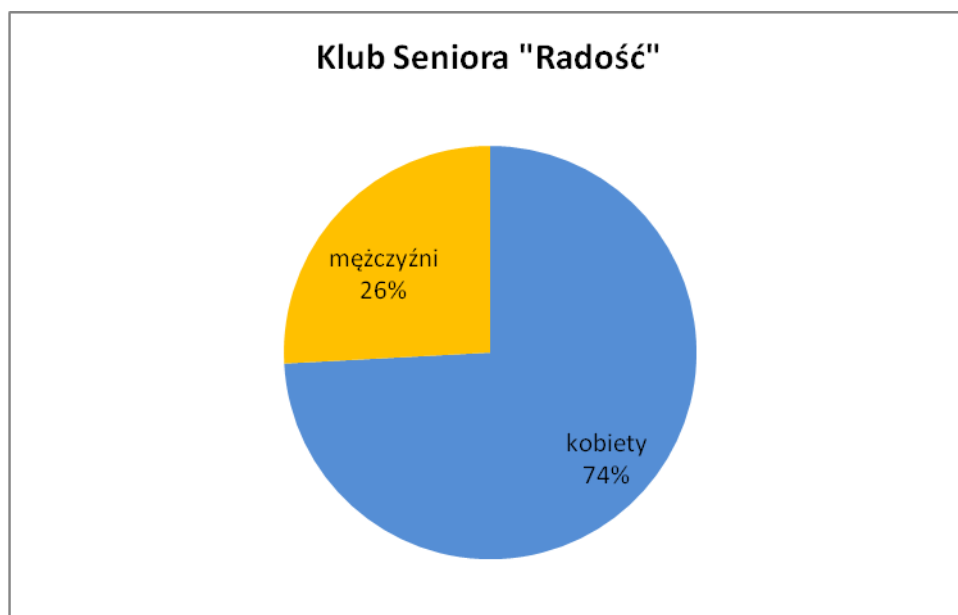
W związku z tym, że Gmina Miasto Łowicz nie prowadzi na terenie miasta Łowicza schroniska dla osób bezdomnych, osoby wymagające schronienia na podstawie Uchwały Nr XXVIII/248/2020 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 29 października 2020 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach dla osób bezdomnych oraz schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, kierowane są do schronisk na terenie innych gmin. Uchwała określa szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schroniskach przez osoby, dla których właściwą miejscowo jest Gmina Miasto Łowicz. W 2020 r. w schronisku została umieszczona 1 osoba.

Klub Seniora „Radość”

Klubu Seniora „Radość”, jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu. Jego uroczyste otwarcie odbyło się 27 kwietnia 2007 roku.

Klub przeznaczony jest dla osób starszych w wieku emerytalnym.

W 2020 r. Klub skupiał 178 członków w tym: kobiet – 132 i mężczyzn – 46.

W Klubie działają następujące grupy:

- ✓ chór,
- ✓ grupa „Uśmiech seniora”,
- ✓ zespół florystyczny,
- ✓ grupa karciarzy,
- ✓ grupa kulinarna.

Wiodącym zadaniem Klubu Seniora „Radość” jest ścisła współpraca ze środowiskiem i zapobieganie osamotnieniu każdego członka poprzez pełną integrację ze środowiskiem, prowadzenie działań kulturalno – oświatowych, ścisła współpraca ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi oraz czynny udział w życiu miasta i powiatu.

Rok 2020 był szczególnie trudny dla Klubu – ze względu na epidemię ograniczone zostały spotkania oraz imprezy kulturalno - oświatowe. Mimo ograniczeń, które w dużej mierze dotyczyły osób starszych, Klub stosując się do zaleceń sanitarnych, krajowych przepisów prawa oraz instrukcji wydanych przez Dyrektora MOPS dostosował swoją działalność do panującej sytuacji. Udało się zorganizować, czy wziąć udział w spotkaniach oraz imprezach okolicznościowych:

- 1) styczeń:
  - ✓ Muzeum Sala Barokowa. Koncert Kolęd organizowany przez Starostę Łowickiego. Udział chóru Klubu Seniora „Radość”,
  - ✓ restauracja „Polonia w Zaciszu” - spotkanie Noworoczne Koła Diabetyków, udział członków Klubu Seniora „Radość”,

- ✓ Skierniewice - hala OSiR, koncert kolęd połączony z zabawą taneczną. Organizator Klub Seniora „Jutrzenka” w Skierniewicach. Występ chóru Klubu Seniora „Radość”. Ponadto udział wzięła grupa klubowiczów,
- ✓ restauracja „Polonia w Zaciszu” - Dzień Babci i Dziadka organizowany przez Klub Seniora „Radość”. W uroczystości udział wzięło ponad 100 osób. Zaproszeni goście z Klubu „Jutrzenka” ze Skierniewic oraz „Słoneczko” z Bełchowa przyjęli życzenia oraz obejrzeni pokazowego walca w wykonaniu seniorów łowickich. Ponadto chór Klubu Seniora „Radość” przybyłych gości powitał piosenką Anny Jantar, uroczystość trwała 5 godzin,
- ✓ Jezioro gmina Kocierzew. Koncert pn. „Piosenka jest dobra na wszystko” - występ chóru z Klubu, udział wzięło 20 osób - członków Klubu Seniora. Koncert połączony z zabawą taneczną,

2) luty:

- ✓ spotkanie Noworoczne Związku Niewidomych, udział Przewodniczącej Klubu w spotkaniu,
- ✓ koncert kolęd w Pijarskiej Szkole Królowej Pokoju - udział klubowiczów,
- ✓ odwiedziny Noworoczne u dzieci niepełnosprawnych,
- ✓ udział delegacji Klubu w uroczystości Dnia Babci i Dziadka, 16 rocznica zespołu Wrzos ze Stowarzyszenia Seniora / gm. Zduny,
- ✓ udział klubowiczów w balu Karnawałowym Seniora organizowanym przez Zarząd Osiedla Bratkowice w siedzibie ZAZ „Ja-Ty-My” w Łowiczu,
- ✓ spotkanie zorganizowane przez Klub Seniora „Słoneczko” w Bełchowie – bal, udział 4 osobowej delegacji z Klubu,
- ✓ wyjazd klubowiczów do Teatru Muzycznego w Łodzi na koncert Sylwestrowo Noworoczny,
- ✓ restauracja „Polonia w Zaciszu” w Łowiczu, organizator Klub Seniora „Radość” – impreza pn. „Tłusty Czwartek”, wzięło udział ponad 100 uczestników z zaprzyjaźnionych klubów oraz przedstawiciele łowickich organizacji i stowarzyszeń,
- ✓ restauracja „Szkiełka”, spotkanie integracyjne Klubu Seniora „Radość” ze Stowarzyszeniem „Łączy Nas Łowicz”,
- ✓ w siedzibie Klubu pracownik Urzędu Skarbowego przeprowadził szkolenie w sprawie wypełnienia deklaracji podatkowej – PIT,
- ✓ Łowickie Stowarzyszenie Przyjaciół Zwierząt - uroczystość zorganizowana w Sali OSiR w Łowiczu - impreza pod nazwą „Grosik dla zwierząt” udział licznej grupy członków Klubu. Zbiórka pieniężna,
- ✓ Urząd Miasta - Sala Konferencyjna, 50 lecie par małżeńskich, występ chóru Klubu Seniora „Radość”,

3) marzec:

- ✓ Dzień Kobiet w Łowickim Ośrodku Kultury w Łowiczu, występ grupy „Uśmiech Seniora” oraz chóru Klubu Seniora „Radość”, występ zespołu śpiewaczego z Bednar, słodki poczęstunek,
- ✓ Urząd Miasta – Sala Ślubów - 50 lecie par małżeńskich - występ chóru Klubu Seniora „Radość”,
- ✓ koncert w Sali Barokowej z okazji Dnia Kobiet - Burmistrz Zaprasza. Udział seniorów z Klubu Seniora „Radość”,
- ✓ Łowicz ul. Kurkowa, 75 rocznica akcja „Uwolnić Cyfrę”, udział klubowiczów - złożenie kwiatów pod tablicą,
- ✓ siedziba Klubu - szkolenie komputerowe,
- ✓ sala kinowa spektakl z okazji Dnia Kobiet,

- ✓ siedziba Klubu ,szkolenie komputerowe,
- 4) kwiecień:
  - ✓ Przewodnicząca Klubu na stronie internetowej, poprzez Centrum Kultury Turystyki i Promocji Ziemi Łowickiej skierowała apel do seniorów o przestrzeganie zasad wynikających z przepisów dotyczących obostrzeń związanych z panującą epidemią,
- 5) maj:
  - ✓ w związku z 100 rocznicą urodzin Jana Pawła II na stronie internetowej Klubu Seniora „Radość” umieszczono wspomnienia z pobytu Przewodniczącej Klubu w Rzymie - podczas wręczenia tytułu „Honorowy Obywatel Miasta Łowicza”,
  - ✓ chór Klubu Seniora „Radość” zdalnie nagrał na stronie Klubu dwie piosenki o matce z udziałem muzyka - Szymon Mońka,
  - ✓ prace porządkowe wokół siedziby klubu oraz porządkowanie wewnątrz budynku,
- 6) czerwiec:
  - ✓ spotkanie grupy „Uśmiech seniora” z psychologiem MOPS,
  - ✓ wizyta klubowiczów w Stowarzyszeniu „Karino” (siedziba Otolice),
  - ✓ spotkanie z przedstawicielem PCPR w sprawie uzyskania dopłat do wyjazdów zdrowotnych,
- 7) lipiec:
  - ✓ Grill Klubowy na placu przy siedzibie Klubu, występ chóru ,występ grupy „Uśmiech seniora” w ramach spotkań „Co mi w duszy gra”,
  - ✓ Stowarzyszenie „Łączy nas Łowicz” nominowało Klub do akcji charytatywnej „**Gaszyn Challenge**”,
  - ✓ odwiedziły dzieci niepełnosprawnych przez przedstawicieli Klubu,
  - ✓ Klub wywiązał się z nominacji, wpłacił sumę na Fundację „Pomóżmy Dzieciom”,
  - ✓ w związku z 884 rocznicą miasta Łowicza seniorzy zorganizowali wycieczkę po Łowiczu zwiedzając najważniejsze zabytki miasta,
  - ✓ 50 lecie par małżeńskich w Urzędzie Miasta Łowicza - występ chóru,
  - ✓ udział Przewodniczącej Klubu w zajęciach on-line w ramach współpracy z Forum 4 Czerwca w Ksawerowie,
  - ✓ spotkanie Klubu z przedstawicielami zaprzyjaźnionych klubów „Jutrzenka” i „Słoneczko” w Budach Grabskich,
  - ✓ piknik w Lasku Miejskim - impreza międzypokoleniowa zorganizowana przez Klub Seniora „Radość” i Stowarzyszenie „Łączy nas Łowicz”,
- 8) sierpień:
  - ✓ udział klubowiczów w uroczystościach Powstania Warszawskiego,
  - ✓ Baszta Gen. Klickiego, koncert seniorów,
  - ✓ Lasek Miejski – Piknik Integracyjny, organizator - Koło Diabetyków,
  - ✓ sprzątnięcie terenu wokół budynku Klubu - zakończenie prac wspólnym poczęstunkiem,
  - ✓ Powiatowa Biblioteka w Łowiczu w ramach Narodowego Czytania zorganizowała nagranie multimedialne .Udział Przewodniczącej Klubu,
  - ✓ Przewodnicząca Klubu wzięła udział w obradach Sesji - dot. debaty nad Raportem stanu Miasta Łowicza. Wystąpiła w/s polityki senioralnej w Łowiczu,
  - ✓ w Amfiteatrze im. Jana Pawła II w Brzezinach odbył się Festiwal Kultury Regionalnej - udział chóru oraz przygotowanie stoiska folklorystycznego,
- 9) wrzesień:
  - ✓ sprzątnięcie wokół terenu klubu,
  - ✓ spotkanie grupy „Uśmiech Seniora”,

- ✓ spotkanie integracyjne w Bednarach.
- 10) październik:
- ✓ udział w rozpoczęciu Roku Akademickiego na Uniwersytecie Trzeciego Wieku,
  - ✓ Senat - Dzień Seniora, udział Przewodniczącej Klubu. Odbyła się VI Sesja plenarna Obywatelskiego Parlamentu Seniora pod Honorowym Patronatem Marszałka Senatu RP prof. Tomasza Grodzkiego. Temat sesji - Seniorzy i przyszłość Polski,
  - ✓ spotkanie „Przyjaciół Klubu” w restauracji „Polonia w Zaciszu”. Podziękowanie za współpracę oraz pomoc na rzecz członków Klubu,
  - ✓ udział klubowiczów w spotkaniu z okazji Światowego Dnia Walki z Cukrzycą,
  - ✓ spotkanie Polskiego Stowarzyszenia „Rodak, z udziałem znacznej grupy członków Klubu Seniora „Radość”. Spotkanie odbyło się w siedzibie ZAZ w Łowiczu,
  - ✓ ŁOK - Klubowy Dzień Seniora,
  - ✓ wyjazd Zarządu Klubu do Fundacji „Jagiełło” do Łodzi - nawiązanie współpracy, omówienie spotkań,
  - ✓ w końcu października 2020 r. rozpoczęły się przygotowania do przeprowadzki Klubu Seniora „Radość” z ul. 3-go Maja 11 do nowej siedziby Klubu na ul. Sienkiewicza. Pomieszczenie w nowym miejscu wymagało dużego wkładu pracy oraz nakładów finansowych. Część środków pochodziło ze składek klubowiczów oraz z MOPS. Dzięki dużemu zaangażowaniu członków klubu dokonano przewózki dokumentów, pamiątek oraz niezbędnych mebli i sprzętu. Włożono dużo pracy w przygotowanie pomieszczeń przy ul. Sienkiewicza. Na chwilę obecną trwają prace związane z wymianą podłogi oraz wystroju wnętrza.
- 11) listopad:
- ✓ nagranie piosenki patriotycznej chóru z muzykiem Szymon Mońka,
  - ✓ Klub włączył się w pomoc na rzecz Łowickiego Szpitala - podarowano artykuły higieniczne,
  - ✓ zbiórka darów dla Polskiego Stowarzyszenia „Rodak”,
- 12) grudzień:
- ✓ rozpoczęto muzykowanie ludowe, nagrano piosenkę „Matulu moja” przy akompaniamencie Szymona Mońki,
  - ✓ odwiedziny dzieci niepełnosprawnych w ramach patronatu nad dziećmi niepełnosprawnymi (Mikołajki),
  - ✓ nagrywanie kolęd z udziałem instruktora Szymona Mońki,
  - ✓ przygotowanie wystroju świątecznego w klubie,
  - ✓ przygotowanie i wydawanie upominków z życzeniami i opłatkiem.

Z powodu pandemii wiele planów nie zostało zrealizowanych. Członkowie Klubu nie mogli przyjść do Klubu, spotkać się i porozmawiać. Pozostawały im tylko kontakty telefoniczne.

ROZDZIAŁ V

DZIAŁ ŚWIADCZEŃ

Rodzaje przyznawanych świadczeń

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje świadczenia z zakresu pomocy społecznej oraz świadczenia rodzinne.

Do świadczeń z zakresu pomocy społecznej, realizowanych przez MOPS w Łowiczu, należą:

- 1) świadczenia pieniężne:
  - ✓ zasiłek stały,
  - ✓ zasiłek okresowy,
  - ✓ zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
  - ✓ wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd,
- 2) świadczenia niepieniężne:
  - ✓ praca socjalna,
  - ✓ składki na ubezpieczenie zdrowotne,
  - ✓ składki na ubezpieczenia społeczne,
  - ✓ sprawienie pogrzebu,
  - ✓ poradnictwo specjalistyczne,
  - ✓ interwencja kryzysowa,
  - ✓ schronienie,
  - ✓ posiłek,
  - ✓ niezbędne ubranie,
  - ✓ usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
  - ✓ specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
  - ✓ mieszkanie chronione,
  - ✓ pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

Do ustawowego katalogu świadczeń rodzinnych należą:

- ✓ zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,
- ✓ świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna
- ✓ jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- ✓ jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, o której mowa w art.22a ustawy, wypłacana zgodnie z Uchwałą Nr LXIII/385/2006 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 26 października 2006 r.,
- ✓ świadczenie rodzicielskie,
- ✓ dodatek dla aktywnych zawodowo osób samotnie wychowujących jedno dziecko zamieszkałych na terenie Gminy Miasto Łowicz wypłacany na podstawie Uchwały Nr LV/367/2018 Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 22 lutego 2018 r. w związku z art. 22b ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- ✓ świadczenie pieniężne „Łowicki bon żłobkowy” dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Miasto Łowicz wypłacany na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Łowiczu Nr XVIII/152/2019 z dnia 28 listopada 2019 r. oraz Uchwały Rady Miejskiej w Łowiczu Nr XXII/192/2020 z dnia 29 kwietnia 2020 r. zmieniającej warunki przyznawania świadczenia.

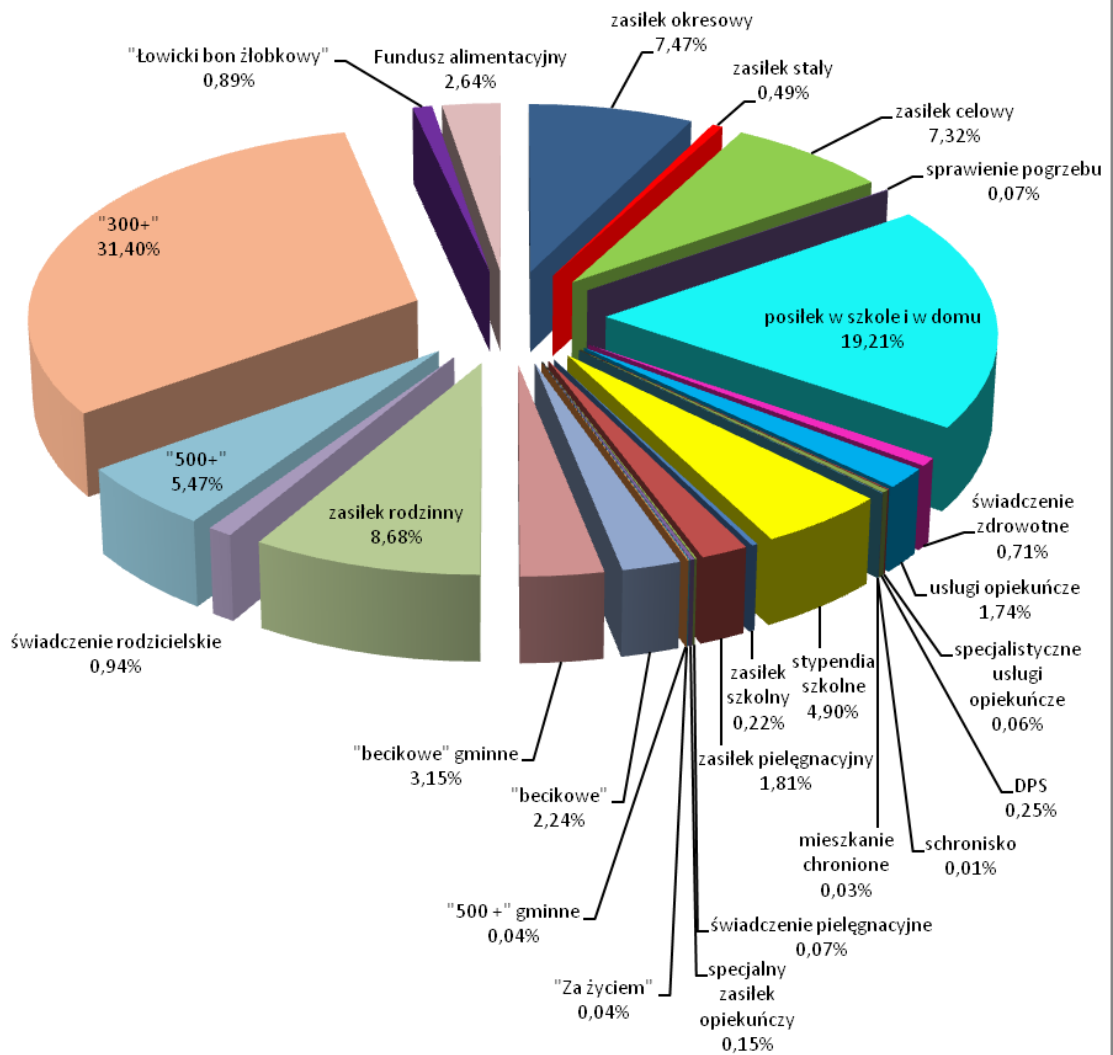
Tabela Nr 14: Rodzaje przyznawanych świadczeń w 2020 r.

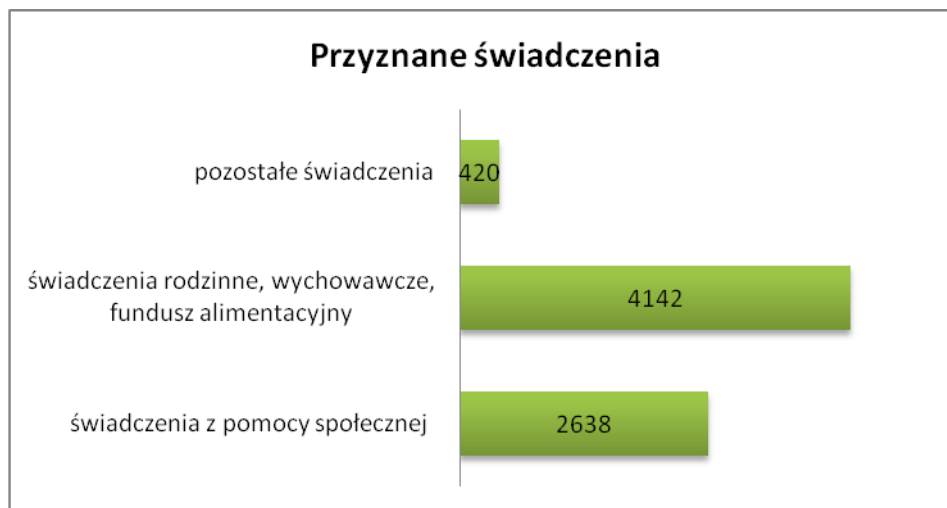
rodzaj świadczenia	decyzje przyznające/informacje/świadczenia nie wymagające wydania decyzji	inne decyzje
zasiłek stały	35	60
zasiłek okresowy	538	57

zasilek celowy	527	55
Program "Posilek w szkole i w domu"	1383	36
usługi opiekuńcze	125	20
specjalistyczne usługi opiekuńcze	4	0
sprawienie pogrzebu	5	0
odpłatność za DPS	18	95
odpłatność za schronisko	1	0
mieszkanie chronione	2	0
potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej dla osób nieubezpieczonych finansowane ze środków publicznych	51	0
stypendia szkolne	353	0
zasilek szkolny	16	0
zasilek pielęgnacyjny	130	1
świadczenie pielęgnacyjne	5	3
specjalny zasilek opiekuńczy	11	0
jednorazowe świadczenie "Za życiem"	3	0
dodatek dla aktywnych zawodowo osób samotnych wychowujących jedno dziecko tzw. „500 + gminne”	3	0
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. "becikowe"	161	10
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka przyznana na podstawie Uchwały rady Miejskiej w Łowiczu tzw. "becikowe gminne”	227	0
zasilek rodzinny wraz z dodatkami	625	139
świadczenie rodzicielskie	68	0
świadczenie wychowawcze tzw. „500+”	394	84
Program "Dobry start" tzw. „300+”	2261	6
świadczenie "Łowicki bon żłobkowy"	64	2
świadczenia z Funduszu alimentacyjnego	190	174

Rodzaje przyznawanych świadczeń

Świadczenia rodzinne

System świadczeń rodzinnych, określony w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych ma charakter sformalizowany, oparty na konstrukcji udokumentowanych uprawnień rodziców o przyznanie świadczeń pieniężnych. Został on skierowany do rodzin, w których dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 674 zł. netto, a w przypadku rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne – 764 zł.

Tabela Nr 15: Rodzaj i wysokość świadczeń rodzinnych wypłacanych w 2020 r.

Lp.	Świadczenie	Wysokość świadczenia
1.	Zasiłek rodzinny	- 95 zł na dziecko w wieku do 5 lat - 124 zł na dziecko w wieku 5-18 lat - 135 zł na dziecko w wieku 18-24 lata
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:	
2.1	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	- 400 zł miesięcznie
2.2.	Urodzenia dziecka	- 1.000 zł jednorazowo na dziecko
2.3	Samotnego wychowywania dziecka	- 193 zł miesięcznie, nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci - w przypadku dziecka niepełnosprawnego kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160 zł na wszystkie dzieci
2.4.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	- 90 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat - 110 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5 lat
2.5.	Rozpoczęcia roku szkolnego	-100 zł jednorazowo na każde uczące się w szkole dziecko

2.6	Dojazdu do szkoły	- 69 zł w okresie od IX do VI następnego roku
2.7.	Zamieszkania w miejscowości w której znajduje się szkoła	- 113 zł w okresie od IX do VI następnego roku
2.8.	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	- 95 zł miesięcznie na trzecie i każde kolejne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego
3.	Świadczenia opiekuńcze	
3.1.	Zasiłek pielęgnacyjny	- 215,84 zł miesięcznie
3.2.	Świadczenie pielęgnacyjne	- 1.830 zł miesięcznie
3.3	Specjalny zasiłek opiekuńczy	- 620 zł miesięcznie
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	- 1.000 zł jednorazowo
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, "becikowe łowickie" (art.22a ustawy)	- 1.000 zł jednorazowo
6.	Zasiłek dla opiekuna	- 620 zł miesięcznie
7.	Jednorazowe świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu , które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu	- 4.000 zł jednorazowo
8.	Świadczenie rodzicielskie	- 1000 zł przez 52 tygodnie
9.	Dodatek dla aktywnych zawodowo osób samotnych wychowujących jedno dziecko	- 500 zł miesięcznie
10.	Łowicki bon złobkowy	- 300 zł miesięcznie

Obsługę świadczeń rodzinnych prowadzi zespół pracowników Sekcji Świadczeń Rodzinnych i Obsługi Funduszu Alimentacyjnego.

Obsługa interesantów, korzystających ze świadczeń rodzinnych jest procesem dynamicznym, uzależnionym od zmiennych okoliczności życiowych wnioskodawców. Utrata pracy, zmiana miejsca zamieszkania czy urodzenie dziecka są okolicznościami powodującymi zmiany liczby świadczeniobiorców. Dodatkowo wszystkie zmiany sytuacji życiowej osób już uprawnionych, w stosunku do których wydano decyzje administracyjne, wywołują konieczność dokonania czynności zmierzających w kierunku zmiany decyzji, np. uzyskanie dochodu, rozwód, separacja, zawarcie związku małżeńskiego, śmierć małżonka, jak również zaprzestanie kontynuacji nauki przez dzieci w wieku powyżej 18 roku życia. Sytuacje te zgłaszane przez świadczeniobiorców skutkują weryfikacją decyzji w kierunku przyznania dodatkowych świadczeń, wstrzymania wypłaty zasiłków wcześniej przyznanych lub ustaleniem świadczeń nienależnie pobranych.

Tabela Nr 16: Wydatki na świadczenia rodzinne, zasiłek dla opiekuna i fundusz alimentacyjny

L.p.	Wyszczególnienie	Wydatki 2020 (zł)	Wydatki 2019 (zł)	Liczba świadczeń 2020	Liczba świadczeń 2019	Wydatki 20/19
1.	zasiłki rodzinne	1 316 557,00	1 595 452,00	11 365	13 769	0,83
2.	dodatki do zasiłków rodzinnych	606 010,00	714 208,00	4 092	4 777	0,85
2.1	urodzenia dziecka	58 000,00	48 000,00	58	48	1,20
2.2	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	119 546,00	167 329,00	312	434	0,71
2.3	samotnego wychowywania dziecka	120 961,00	148 152,00	609	747	0,82
2.4	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	90 190,00	101 940,00	848	954	0,88
2.5	rozpoczęcia roku szkolnego	64 200,00	79 500,00	642	795	0,80
2.6	podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	7 668,00	11 207,00	92	135	0,68
2.6.1	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości w której znajduje się szkoła	3 390,00	4 859,00	30	43	0,70
2.6.2	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	4 278,00	6 348,00	62	92	0,67
2.7	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	145 445,00	158 080,00	1 531	1 664	0,92
3.	zasiłki pielęgnacyjne	1 135 809,00	997 282,00	5 263	5 262	1,14
4	świadczenie pielęgnacyjne	1 948 717,00	1 505 923,00	1 069	962	1,29
5.	specjalny zasiłek opiekuńczy	68 097,00	62 000,00	110	100	1,10
6.	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	163 000,00	182 000,00	163	182	0,90
7.	zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacane na podst. art.5 ust 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych	70 811,34	82 880,07	1 545	1 699	0,85
8.	razem świadczenia rodzinne (od w.1 do w.7)	5 309 001,34	5 139 745,07	23 607	26 751	1,03
9.	Zasiłek dla opiekuna	21 215,00	33 640,00	34	55	0,63

10.	Świadczenie rodzicielskie	621 604,32	538 530,90	673	585	1,15
11.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	12 000,00	12 000,00	3	3	1,00
12.	Składki na ubezpieczenie społeczne od świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna	395 187,53	314 789,22	824	748	1,25
13.	świadczenia z funduszu alimentacyjnego	1 201 275,23	1 272 210,53	2 830	3 042	0,94
14.	Koszty obsługi św. rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, zasiłku dla opiekuna, świadczenia rodzicielskiego, ustawy „Za Życiem”	218 580,25	215 463,58	-	-	1,01
15.	razem wydatki w rozdziale 85502 (od w. 8 do w. 14)	7 778 863,67	7 526 379,30	27 971	31 184	1,03

W 2020 r. zauważalny jest spadek liczby osób korzystających ze świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2020 r. zasiłki rodzinne otrzymało 1328 dzieci, a w 2019 r. 1572 dzieci, w przypadku funduszu alimentacyjnego liczba osób uprawnionych spadła z 289 w 2019 r. do 244 w 2020 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu wypłaca na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Łowiczu z dnia 26 października 2006 r. Nr LXIII/385/2006 jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, o której mowa w art. 22a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W 2020 r. wypłacono 227 zapomóg, jest to spadek w porównaniu do 2019 r. kiedy wypłacono 242 zapomogi.

W 2020 r. wydano 175 ubranek dla dzieci „Duma Łowicza”.

W dniu 22 lutego 2018 r. Rada Miejska w Łowiczu przyjęła Uchwałę Nr LV/367/2018 w sprawie ustanowienia i określenia zasad przyznawania dodatku dla aktywnych zawodowo osób samotnie wychowujących jedno dziecko zamieszkałych na terenie Gminy Miasto Łowicz.

Dodatek przysługuje w wysokości 500 zł miesięczne na dziecko dla aktywnych zawodowo osób samotnie wychowujących jedno dziecko zamieszkałych na terenie Gminy Miasto Łowicz, jeżeli dochód rodziny z roku poprzedzającego okres zasiłkowy w przeliczeniu na osobę nie przekracza miesięcznie kwoty 1.100,00 zł i osoba otrzymała decyzję odmawiającą prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego lub świadczenia wychowawczego z uwagi na przekroczone kryterium dochodowe.

W 2020 r. dodatek dla aktywnych zawodowo osób samotnie wychowujących jedno dziecko zamieszkałych na terenie Gminy Miasto Łowicz wypłacono dla 3 rodzin.

Znaczny spadek liczby osób korzystających z w/w dodatku wynika ze zmiany ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – świadczenie wychowawcze na każde dziecko w rodzinie, niezależnie od dochodu.

Ze świadczenia do 30.09.2020 r. korzystały tylko osoby, które otrzymały decyzję odmawiającą prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego z uwagi na przekroczone kryterium dochodowe.

Od nowego okresu świadczeniowego rozpoczynającego się od 1 października 2020 r. obok wyższego kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynoszącego 900,00 zł na osobę w rodzinie, wprowadzone zostały dodatkowe przepisy dotyczące ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego - tzw. mechanizm złotówka za złotówkę.

Na realizację uchwały wydatkowana została w 2020 r. kwota 13.500 zł.

Zgodnie z art. 15h ust. 1 Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, wydane na czas określony na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którego ważność:

- 1) upłynęła w terminie do 90 dni przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, pod warunkiem złożenia w tym terminie kolejnego wniosku o wydanie orzeczenia, zachowuje ważność do upływu 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;
- 2) upływa w terminie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowuje ważność do upływu 60. dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W 2020 r. przedłużono łącznie 73 decyzje na świadczenia uzależnione od niepełnosprawności tj. zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

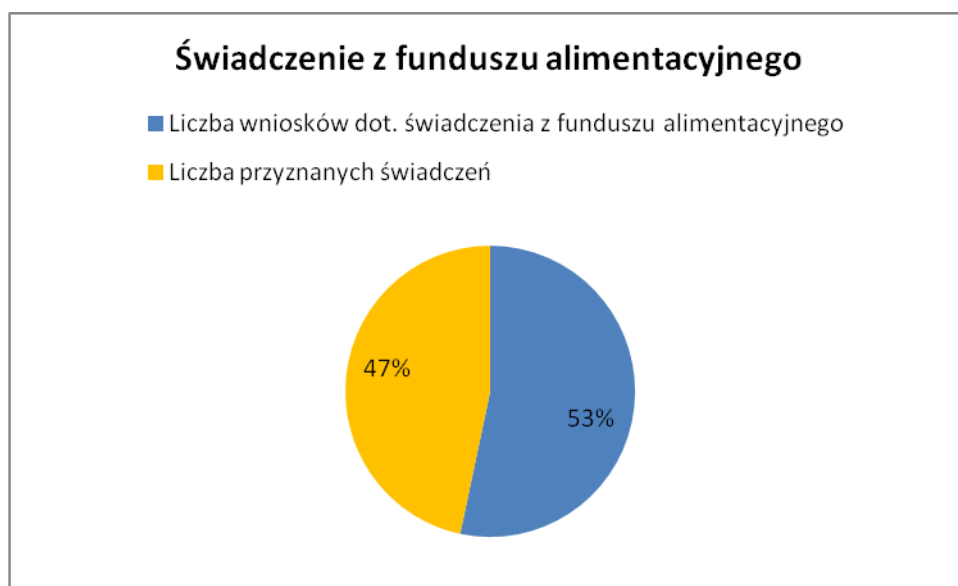
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia może otrzymywać osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenia przysługują do ukończenia przez osobę uprawnioną 25 lat jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej, a w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo, przy jednoczesnym spełnieniu kryterium dochodowego. Od okresu świadczeniowego rozpoczynającego się od 1 października 2020 r. świadczenia przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900,00 zł, wcześniej obowiązywało kryterium dochodowe 800,00 zł na osobę w rodzinie. Obok wyższego kryterium dochodowego wprowadzone zostały dodatkowe przepisy dotyczące ustalania prawa do świadczeń z FA w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego – tzw. mechanizm „złotówka za złotówkę.”

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują do wysokości zasądzonych alimentów, nie więcej jednak niż 500 zł miesięcznie na dziecko.

Tabela Nr 17: Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku 2020

1.	Liczba wniosków dot. świadczenia z funduszu alimentacyjnego	217
2.	Liczba wydanych decyzji w sprawach dot. FA	264

2.1.	- w tym przyznanie świadczenia	190
3.	Liczba rodzin, w których pobierane było świadczenie z FA	190
4.	Liczba osób uprawnionych, którym przysługiwało świadczenie	274
5.	Wydatki	1 201 275,23 zł
6.	Koszty obsługi	36 040,00 zł
7.	Wydatki z kosztami obsługi	1 237 315,23 zł

Zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela i dłużnika zobowiązany jest do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych. W przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego organ właściwy wierzyciela występuje z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Osoba uprawniona w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, gdy nie pobiera świadczeń z funduszu alimentacyjnego, może również sama złożyć wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika. Działania te obejmują przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego i odebranie oświadczenia majątkowego od dłużnika, poinformowanie Powiatowego Urzędu Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika, wzajemną wymianę informacji mających wpływ na skuteczność egzekucji między organami właściwymi dłużnika, wierzyciela i komornikiem. W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, odmowy złożenia oświadczenia majątkowego, odmowy zarejestrowania się jako bezrobotny albo poszukujący pracy oraz odmowy podjęcia pracy, organ właściwy dłużnika:

- ✓ wydaje decyzję o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- ✓ składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art.209 Kodeksu Karnego,
- ✓ kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Na dzień 31.12.2020 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Łowiczu zarejestrowanych było 421 dłużników, którzy mieli zadłużenia z tytułu wypłacanych przez MOPS świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz obowiązującej wcześniej do dnia 30.09.2008 r. zaliczki alimentacyjnej. Na terenie miasta Łowicza zamieszkiwało 249 dłużników alimentacyjnych. Dłużnicy, którzy mają zadłużenie bez bieżących wypłat z funduszu alimentacyjnego nie są wzywani na wywiad alimentacyjny, ale nadal są podejmowane działania w celu egzekwowania należności.

Tabela Nr 18: Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w roku 2020

Lp.	Rodzaj działania	Liczba
1.	Otrzymałe od organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego	37
2.	Wezwania w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego	135
3.	Przeprowadzone wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe	52
4.	Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, w szczególności pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	53
5.	Poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	19
6.	Zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy	15
7.	Wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	21
8.	Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	14
9.	Wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	8
10.	Złożenie wniosku do Prokuratury o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 ustawy - Kodeks Karny	12
11.	Skierowanie do starosty wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	6
12.	Informacja do organu właściwego wierzyciela o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego	37
13.	Przekazanie informacji gospodarczej do biur informacji gospodarczej (5 biur) o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego	325 (aktualizacja co dwa tygodnie)
14.	Wysłanie informacji do dłużnika o przyznaniu świadczeń i obowiązku ich zwrotu oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa	198
15.	Złożenie zawiadomienia na Policję o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z art. 29 § 1,2 i 3 ustawy – Kodeks Karny	50

Wszystkie działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych mają na celu poprawę skuteczności egzekucji.

Należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej. Nakłada to na organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego obowiązek przyłączenia się do postępowania egzekucyjnego lub wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom alimentacyjnym. MOPS w Łowiczu w 2020 r. skierował do organów egzekucyjnych – komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne 198 wniosków o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego. Do każdego wniosku musi być załączona ostateczna decyzja przyznająca świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informacja o rozpoczęciu realizacji decyzji i terminach wypłat świadczeń. Kwoty wpłacone przez dłużników rozliczane są zgodnie z kolejnością określoną w art. 1026 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego, czyli w pierwszej kolejności spłacane są odsetki (dochód budżetu

państwa), następnie należność główna dzielona w proporcji - 40% gmina wierzyciela, 60% budżet państwa.

Tabela Nr 19: Informacje na temat należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota
1.	Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych na dzień 31.12.2020 r. w tym:	17 098 017,49 zł
	należności z tytułu wypłaty FA	15 507 421,04 zł
	należności z tytułu wypłaty ZA	1 590 596,45 zł
2.	Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych w roku 2020 z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych, z tego	283 370,33 zł
2.1.	- przekazane na dochody budżetu państwa, w tym:	219 500,47 zł
2.1.1.	- odsetki ustawowe za opóźnienie	127 345,55 zł
2.2.	- przekazane na dochody własne gminy	63 869,86 zł
3.	Zmniejszone należności w związku z wydanymi decyzjami w sprawie nienależnie pobranych świadczeń przez wierzycieli	15 650,00 zł
4.	Wygaszone należności z tytułu świadczeń wypłaconych w zastępstwie alimentów zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy (śmierć dłużnika)	320 633,21 zł

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych w 2020 r. stanowią 23,58 % wypłaconych w tym roku świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Jest to wzrost o 4,58 % w porównaniu do roku 2019, co wskazuje, że działania podejmowane wobec dłużników dają efekty.

Świadczenie wychowawcze

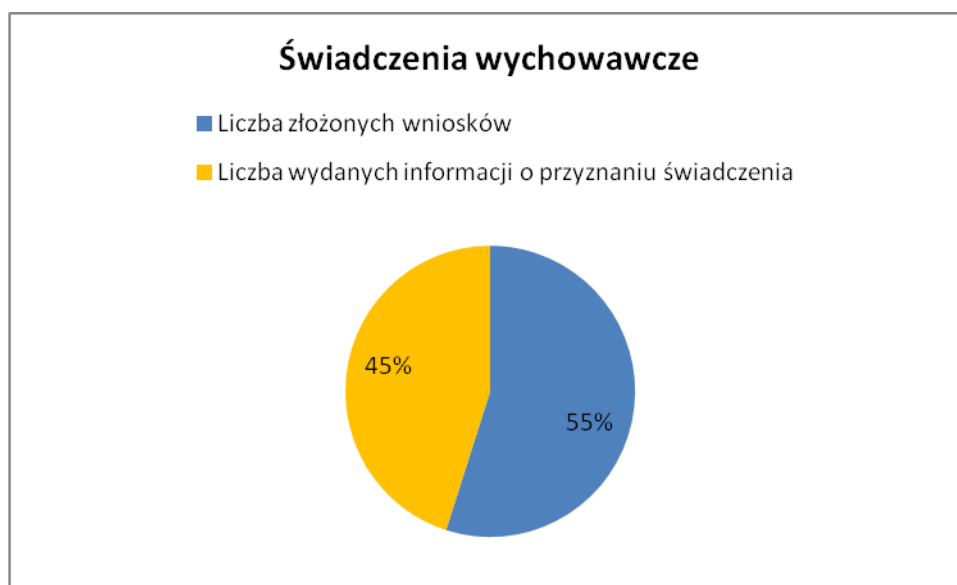
Od 1 kwietnia 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu realizuje zadanie, jakim jest wypłata świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu (jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu matki albo ojca), opiekunowi faktycznemu dziecka (jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu opiekuna faktycznego), opiekunowi prawnemu dziecka albo dyrektorowi domu pomocy społecznej. Świadczenie wychowawcze przysługuje w wysokości 500,00 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia. W przypadku urodzenia dziecka lub ukończenia przez dziecko 18 roku życia kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które to świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia wychowawczego przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę. W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę świadczenia wychowawczego ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego za dany miesiąc świadczenia wychowawczego. Ustalenie

prawa do świadczenia wychowawczego oraz jego wypłata następują na wniosek matki, ojca, opiekuna faktycznego dziecka, opiekuna prawnego dziecka albo dyrektora domu pomocy społecznej.

Świadczenie wychowawcze od 1 lipca 2019 r. przysługuje na każde dziecko, które nie ukończyło 18 lat, bez względu na dochód rodziny. W sprawach z wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego złożonych **po dniu 30 czerwca 2019 r.** prawo do świadczenia wychowawczego ustala się na okres **do dnia 31 maja 2021 r.**

Tabela Nr 20: Wykonanie zadań z zakresu programu „Świadczenie wychowawcze” za 2020 r.

1.	Liczba złożonych wniosków	480
2.	W tym drogą elektroniczną	292
3.	Liczba wydanych informacji o przyznaniu świadczenia	394
4.	Liczba dzieci na które przyznano świadczenie	4948
5.	Liczba rodzin na które przyznano świadczenie	3131
6.	Wydatki	28 055 404,71 zł
7.	Koszty obsługi	241 150,00 zł
8.	Wydatki z kosztami obsługi	28 296 554,71 zł

W 2020 r. wszystkie świadczenia wypłacono w formie pieniężnej. Nie było konieczności zmiany wypłaty na formę rzeczową z uwagi na marnotrawienie środków. Pracownicy socjalni monitorowali w środowiskach sposób wydatkowania świadczeń.

W związku z COVID - 19 w 2020 r. przedłużano okres przyznania świadczenia wychowawczego wnioskodawcom, którym karta pobytu z adnotacją "dostęp do rynku pracy" straciła ważność. Zgodnie z art. 15z 1 Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, jeżeli termin do złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2020 r. poz. 35) wypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 (tj. w okresie od 14 marca 2020 r.),

termin ten ulega przedłużeniu do upływu 30 dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni.

Program „Dobry start”

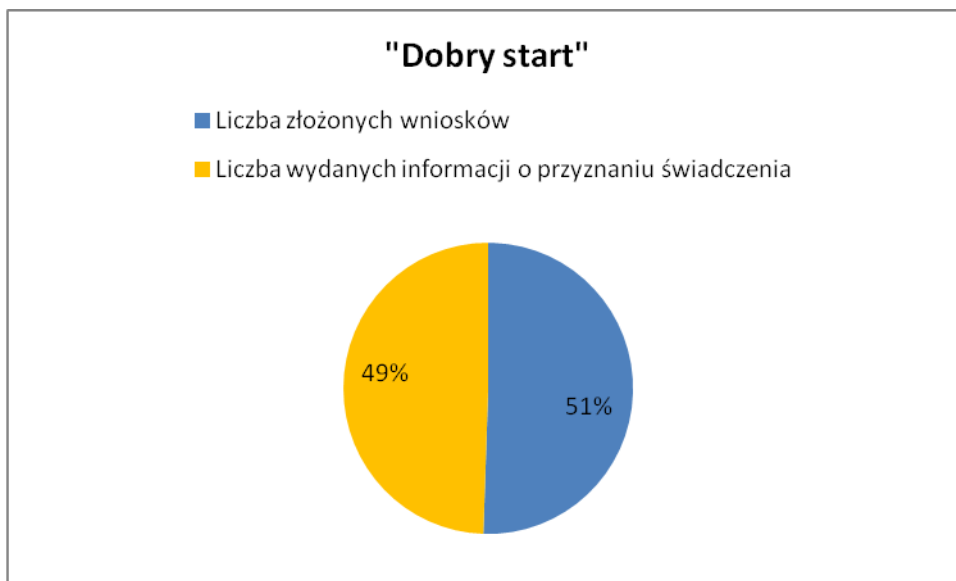
Rządowy program „Dobry start” potocznie zwany 300+ został wprowadzony 1 czerwca 2018 r. na mocy Uchwały nr 80 Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. i Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Po raz pierwszy świadczenie trafiło do rodzin w 2018 r. Świadczenie „Dobry Start” przysługuje raz w roku w wysokości 300,00 zł na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia, a w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności do ukończenia przez nie 24 roku życia. Świadczenie nie obejmuje studentów, dzieci uczęszczających do przedszkola oraz dzieci realizujących roczne przygotowanie przedszkolne w tzw. zerówce. Świadczenie przysługuje bez względu na dochód rodziny, jest zwolnione od podatku, nie podlega egzekucji ani wliczeniu do dochodu przy ustalaniu prawa do świadczeń z innych systemów wsparcia. Aby otrzymać wsparcie, należy złożyć wniosek. Może to zrobić matka lub ojciec dziecka, opiekun prawny lub opiekun faktyczny dziecka, „osoba ucząca się”, a w przypadku dzieci przebywających w pieczy zastępczej – rodzic zastępczy, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka lub dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Wnioski na „Dobry start” były przyjmowane od 1 lipca 2020 r. online przez stronę Ministerstwa Rodziny empatia.mrpips.gov.pl oraz przez bankowość elektroniczną, a od 1 sierpnia 2020 r. również drogą tradycyjną (papierową) w nieprzekraczalnym terminie do 30 listopada 2020 r.

W celu usprawnienia i przyspieszenia procesu przyznawania świadczenia nie ma konieczności wydania i doręczenia decyzji administracyjnej. Decyzje są wydawane jedynie w przypadku odmowy przyznania świadczenia, a także w sprawach nienależnie pobranych świadczeń. Osoby ubiegające się o świadczenie otrzymały informację o jego przyznaniu na podany we wniosku adres poczty elektronicznej. Jeśli jednak takiego adresu nie podały, to informację o przyznaniu świadczenia mogły odebrać osobiście. Nieodebranie takiej informacji nie wstrzymywało wypłaty świadczenia. Wypłata świadczenia co roku utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tabela Nr 21: Wykonanie zadań z zakresu programu „Dobry start” za 2020 r.

1.	Liczba łączna złożonych wniosków	2310
2.	Liczba złożonych wniosków drogą tradycyjną	546
3.	Liczba złożonych wniosków drogą elektroniczną	1764
4.	Liczba wydanych informacji o przyznaniu świadczenia	2261
5.	Decyzje odmowne	6
6.	Liczba dzieci, na które przyznano świadczenie	3097
7.	Wydatki	928 800,00 zł
8.	Koszty obsługi	30 970,00 zł
9.	Wydatki z kosztami obsługi	959 770,00 zł

Świadczenie „Łowicki bon żłobkowy”

W dniu 28 listopada 2019 r. Rada Miejska w Łowiczu przyjęła Uchwałę nr XVIII/152/2019 w sprawie wprowadzenia świadczenia pieniężnego „Łowicki bon żłobkowy” dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Miasto Łowicz. Uchwałą nr XXII/192/2020 z dnia 29 kwietnia 2020 r. zostały zmienione warunki przyznania świadczenia.

Świadczenie „Łowicki bon żłobkowy” ma na celu częściowe pokrycie opłaty za pobyt dziecka w żłobku i zaczęło obowiązywać od 1 stycznia 2020 r. Bon przyznawany jest w kwocie 300 zł miesięcznie na każde dziecko w wieku od 1 roku do 3 lat korzystające z usług niepublicznego żłobka. Warunkiem przyznania bonu jest zamieszkiwanie obojga rodziców na terenie miasta Łowicza, pozostawanie w zatrudnieniu lub świadczenie innej pracy zarobkowej oraz nieprzebywanie na urlopie wychowawczym. Bon przysługuje także, jeżeli jeden lub oboje rodzice kontynuują naukę w systemie dziennym, pobierają świadczenie pielęgnacyjne, przebywają w areszcie śledczym lub zakładzie karnym, uczestniczą w programach mających na celu aktywizację osób bezrobotnych i stażach oraz mają orzeczoną niepełnosprawność w stopniu znacznym.

W 2020 r. świadczenie „Łowicki bon żłobkowy” zostało przyznane 54 rodzinom na 55 dzieci, co stanowi kwotę 92.377,55 zł.

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Od 1 września 2010 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu przyznaje i wypłaca świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym, czyli stypendium szkolne i zasiłki szkolne.

Wnioski o przyznanie stypendium szkolnego składa się w terminie od 1 do 15 września. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być wyższa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Od 1 października 2018 r. kwota ta wynosi 528,00 zł w przypadku osoby w rodzinie. Miesięczna wysokość dochodu ustalana jest na zasadach określonych w art. 8 prawo do świadczeń pieniężnych ust. 3-13 ustawy o pomocy społecznej. Stypendium szkolne nie może być niższe miesięcznie niż 80%, a wyższe niż 200 % kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych tj. 124,00 zł.

Tabela Nr 22:

Obowiązująca wysokość stypendium szkolnego w zależności od dochodu na osobę w rodzinie

Dochód na osobę w rodzinie w 2020 r.	Kwota stypendium (miesięcznie)
od 0 zł do 263,99 zł.	do 248,00 zł
od 264,00 zł. do 343,19 zł	do 223,20 zł
od 343,20 zł. do 422,39 zł	do 173,60 zł
od 422,40 zł. do 528,00 zł	124,00 zł

W 2020 r. stypendia wypłacono **224 uczniom** na łączną kwotę 212 956,00 zł (z tego środki rządowe 170 724,00 zł oraz środki samorządowe w wysokości 42 232,00 zł), a także 16 zasiłków szkolnych na kwotę 8.000,00 zł (z tego środki rządowe 6.000,00 zł oraz środki samorządowe w wysokości 2.000,00 zł). **Ogółem na pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym przeznaczono w 2020 r. 220 956,00 zł (w tym 176 724,00 zł ze środków rządowych i 44 232,00 zł ze środków samorządowych).** Wydatki na tę formę wsparcia zmalały w porównaniu do 2019 r., kiedy to wydano 282 472,00 zł (w tym 225 972,00 zł ze środków rządowych i 56 500,00 zł ze środków samorządowych).

Program „Czyste powietrze”

Program „Czyste Powietrze” to ogólnopolski program, który skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych by efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększą domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym.

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu lub wojewódzkiego funduszu, może złożyć żądanie wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

Na podstawie Zarządzenia Nr 331/2020 Burmistrza Miasta Łowicza z dnia 6 października 2020 r. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu upoważniony jest do wydawania w tych sprawach zaświadczeń. W 2020 r. wydano 7 takich zaświadczeń.

ROZDZIAŁ VI

PROJEKTY FINANSOWANE/WSPÓLFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH

Projekt „Kooperacja 3D”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu, w latach 2019 – 2021, bierze udział w Projekcie „Kooperacje 3D – Model wielosektorowej współpracy na rzecz osób i rodzin”, który jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020 Osi priorytetowej II

Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji. Działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna.

Celem Projektu jest zwiększenie kooperacji oraz poprawa współpracy pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej, a podmiotami innych polityk sektorowych, istotnych z punktu widzenia włączenia społecznego, przeciwdziałania ubóstwu oraz jego zwalczania. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez wypracowanie i testowanie Modelu kooperacji.

Kooperację w Modelu rozumiemy jako proces budowania partnerstwa i współpracę w jego ramach.

W pomocy społecznej wyróżniamy trzy wymiary kooperacji:

1. współpraca międzysektorowa – między sektorami publicznym, pozarządowym i prywatnym,
2. współpraca międzyresortowa – w ramach sektora publicznego między resortem właściwym ds. zabezpieczenia społecznego, resortami edukacji, zdrowia, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych, kultury, sportu i rekreacji, itp.,
3. współpraca międzyorganizacyjna – między OPS a innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej (PCPR, RCPS, ośrodkami interwencji kryzysowej, ośrodkami wsparcia, placówkami poradnictwa specjalistycznego, domami pomocy społecznej) oraz pomiędzy OPS a innymi jednostkami działającymi w strukturze ośrodka (np. klubem integracji społecznej, placówkami wsparcia dziennego, warsztatami terapii zajęciowej, itp.) lub podległymi urzędowi miasta, a istotnymi dla działań z zakresu pomocy społecznej.

Model składa się z wzajemnie powiązanych ze sobą elementów, które stanowią kompleksowy i dynamiczny system wsparcia, uwzględniając jednocześnie specyficzne potrzeby osób i rodzin. Oznacza to, że **nie ma jednej ścieżki wsparcia dla wszystkich osób i rodzin**, a poszczególne rodzaje wsparcia są dobierane zarówno do potrzeb, jak i możliwości. W ramach Modelu Kooperacji 3D możliwe jest realizowanie wsparcia w wąskim lub szerokim zakresie. Np. Model może być zastosowany wyłącznie do kwestii związanych z opieką nad dzieckiem lub szerzej, w związku z działaniami na rzecz rodzin zagrożonych wykluczeniem z powodu ubóstwa, które obejmują także m.in. wsparcie w opiece nad dzieckiem.

Model zakłada budowanie kooperacji (współpracy) w oparciu o tworzenie:

- na poziomie instytucjonalnym – **partnerskich zespołów kooperacyjnych (PZK)**,
- na poziomie pracowniczym – **zadaniowych zespołów kooperacyjnych (ZZK)**.

Partnerski Zespół Kooperacyjny (PZK) – to sformalizowane, międzysektorowe, międzyresortowe i międzyorganizacyjne partnerstwo (przymierze, sojusz) działających w środowisku lokalnym instytucji, istotnych dla realizacji działań na rzecz wsparcia osób, rodzin i grup społecznych. Udział w partnerstwie wynika z woli współpracy poszczególnych partnerów.

Celem głównym PZK jest takie zintegrowanie działań podmiotów funkcjonujących w danym środowisku lokalnym, aby te współpracowały w celu osiągnięcia maksymalnie efektywnego wsparcia osób i rodzin przy dostępnych zasobach tego środowiska.

PZK tworzy warunki dla funkcjonowania zadaniowych zespołów kooperacyjnych.

ZZK to zespoły pracowników instytucji wchodzących w skład PZK, powoływane w związku ze zdiagnozowanymi potrzebami udzielenia wsparcia konkretnej osobie lub rodzinie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu do Partnerskiego Zespołu Kooperacyjnego zaprosił następujące instytucje:

- pomoc społeczna

- ✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- ✓ Łowickie Stowarzyszenie „Dać szansę”
- ✓ Powiatowy Urząd Pracy
- ✓ Środowiskowy Dom Samopomocy

- ✓ Zakład Aktywności Zawodowej
- ✓ Caritas Diecezji Łowickiej
- ✓ Urząd Miejski – Wydział Spraw Lokalowych

- edukacja

- ✓ Urząd Miejski – Wydział Spraw Społecznych
- ✓ Szkołę Podstawową Nr 7
- ✓ Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną
- ✓ Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy

- służba zdrowia

- ✓ Poradnię Zdrowia Psychicznego
- ✓ Poradnię Leczenia Uzależnień
- ✓ Chrześcijańską Grupę Wsparcia

- resort bezpieczeństwa

- ✓ Komendę Powiatową Policji

Zespół wypracował **Lokalny Koszyk Usług** – są to usługi oferowane osobom, rodzinom i grupom społecznym przez poszczególne, kooperujące na poziomie lokalnym instytucje. Usługi mogą być prostymi działaniami, składającymi się z pojedynczej czynności, ale też usługami złożonymi w ramach, których realizowanych jest więcej działań wzajemnie ze sobą powiązanych i prowadzących do wspólnego celu.

W Projekcie bierze udział 5 rodzin. Są to: samotny mężczyzna uzależniony od alkoholu, matka samotnie wychowująca trzech synów w wieku szkolnym, małżeństwo z dwójką dzieci z problemami zdrowotnymi, kobieta z problemem alkoholowym wychowująca syna w wieku szkolnym i małżeństwo z jednym dzieckiem (problem alkoholowy męża, niepełnosprawność kobiety i dziecka).

W 2020 r. odbyło się jedno spotkanie PZK. Miało ono miejsce **28.02.2020 r.** w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy. Zaprezentowano na nim Lokalny Koszyk Usług oraz omawiano przebieg działań ZZK. **Kolejne, zaplanowane na maj i październik 2020 r., nie odbyły się z powodu sytuacji epidemicznej w Polsce.**

Pracownicy socjalni biorący udział w Projekcie organizowali **spotkania konsultacyjne oraz spotkania ZZK**, na które zapraszali do współpracy asystentów rodziny, psychologów, pedagogów, przedstawicieli instytucji będących w PZK. **Takie spotkania odbyły się w lutym, lipcu i wrześniu 2020 r., inne zaplanowane nie odbyły się z powodu epidemii.** Jednak każdy z członków ZZK, w miarę możliwości, realizował określone zadania. Wspólnie, mając na względzie zasoby Lokalnego Koszyka Usług, członkowie ZZK poszukiwali konkretnych rozwiązań, dotyczących problemów rodzin, wymagających wiedzy i doświadczenia specjalistów w danych dziedzinach, które wpłynęły na osiągnięcie pozytywnych dla klientów efektów i poprawę ich sytuacji życiowej.

W 2020 r. odbyły się trzy wyjazdy do Spały na warsztaty kooperacyjne pn. „Razem czy osobno – czy współpraca się opłaca ?” Brali w nich udział: Dyrektor MOPS, Kierownik Sekcji Pomocy Środowiskowej, pracownicy socjalni, pracownik ds. sieci oraz przedstawiciele instytucji będących w Projekcie. Na pierwszych warsztatach (11 – 12.02.2020 r.) tematem wiodącym było budowanie zespołu i jego skuteczne działanie oraz podstawy negocjacji w kontekście rozwiązywania konfliktów. Na drugich warsztatach (20 – 21.08.2020 r.) omawiane były zagadnienia dotyczące animacji lokalnej oraz współpracy OPS-ów i innych służb w dobie pandemii. Ostatnie warsztaty (21 – 22.09.2020 r.) poświęcone były działaniom promocyjno – informacyjnym podejmowanych przez partnerstwo PZK/ZZK, współpracy z poszczególnymi rodzajami mediów.

W związku z trwającą **sytuacją epidemiczną w kraju**, w lipcu 2020 r., Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi poinformowało MOPS w Łowiczu o możliwości doposażenia stanowisk

pracy w środki ochrony indywidualnej niezbędne do walki z rozprzestrzenianiem się **SARS-COV-2**. Ośrodek złożył zbiorcze zapotrzebowanie dla wszystkich instytucji biorących udział w Projekcie „Kooperacje 3D ...”. Zostały zamówione **maseczki, rękawiczki, płyny do dezynfekcji rąk, płyny do dezynfekcji powierzchni, przyłbice, gogle ochronne, fartuchy, kombinezony oraz termometry**. Środki otrzymaliśmy w styczniu 2021r. i rozdysponowaliśmy pomiędzy wszystkich Kooperantów.

Mimo bardzo trudnej sytuacji związanej z koronawirusem, odwołaniem kilku spotkań PZK i ZZK udało się osiągnąć **sukces Projektu**. Podejmowane wspólne działania przez pracowników instytucji będących w Zespole są bardziej efektywne. Cele wyznaczone w ramach PZK i ZZK w znacznej mierze zostały zrealizowane. Nastąpiła zmiana nastawienia klientów do instytucji/urzędów na zdecydowanie pozytywne, a pracownicy instytucji jeszcze bardziej otworzyli się na klienta, podchodzą do niego i jego problemów z jeszcze większym zrozumieniem, chęcią pomocy i empatią.

Projekt Port „Szczęśliwa Rodzina”

MOPS w Łowiczu, dążąc do zapewnienia integracji rodziny oraz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Łowicza, realizuje projekt pod nazwą Port „Szczęśliwa Rodzina”, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa 09-IX Włączenie społeczne Działanie dla Osi 02-IX.2 Usługi na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym Poddziałanie 01-IX.2.1 Usługi społeczne i zdrowotne.

Celem głównym Projektu jest wsparcie rodzin z dziećmi z terenu Miasta Łowicza, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Cel ten przez trzy lata, począwszy od 2019 r., jest realizowany poprzez cele szczegółowe, do których należą:

- ✓ zapewnienie pomocy socjalnej,
- ✓ podniesienie kompetencji rodzicielskich,
- ✓ pomoc w zapewnieniu prawidłowego rozwoju wzrastających w rodzinach dzieci,
- ✓ kompleksowa praca z rodziną, polegająca na świadczeniu usług asystenta rodziny, poradnictwa specjalistycznego, wsparcia terapeutycznego, organizowaniu grup wsparcia, zwiększeniu dostępu do pracy socjalnej,
- ✓ pomoc w organizacji czasu wolnego - rozwój zainteresowań, zabawa, sport

W ramach Projektu zaplanowano następujące formy wsparcia:

- ✓ praca z rodziną prowadzona przez asystenta rodziny (od marca do grudnia 2020 r.),
- ✓ praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych w środowiskach rodzinnych, w ramach realizacji kontraktów socjalnych (od marca do grudnia 2020 r.),
- ✓ coaching rodzicielski prowadzony przez psychologa (od kwietnia do czerwca 2020 r.; 1-godzinne sesje indywidualne dla 10 rodziców co 2 tygodnie; łącznie założono do realizacji po 6 godzin spotkań dla każdego z rodziców),
- ✓ grupowe zajęcia terapeutyczne dla rodziców i osób z ich najbliższego otoczenia prowadzone przez terapeutę rodzin podczas wyjazdu terapeutyczno – wypoczynkowego do Uniejowa (lipiec 2020 r.; 20 godzin),
- ✓ indywidualne konsultacje psychologiczne i pedagogiczne dla rodziców i osób z ich najbliższego otoczenia prowadzone przez psychologa i pedagoga podczas wyjazdu

terapeutyczno – wypoczynkowego do Uniejowa (lipiec 2020 r.; po 1 godzinie konsultacji z psychologiem i po 1 godzinie konsultacji z pedagogiem),

- ✓ grupowe zajęcia terapeutyczne dla dzieci i młodzieży prowadzone przez terapeutę dzieci i młodzieży podczas wyjazdu terapeutyczno – wypoczynkowego do Uniejowa (lipiec 2020 r.; 20 godzin),
- ✓ indywidualne konsultacje psychologiczne i pedagogiczne dla dzieci i młodzieży prowadzone przez psychologa i pedagoga podczas wyjazdu terapeutyczno – wypoczynkowego (lipiec 2020 r.; po 1 godzinie konsultacji z psychologiem i po 1 godzinie konsultacji z pedagogiem),
- ✓ zorganizowane formy spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi i osobami z ich najbliższego otoczenia podczas wyjazdu terapeutyczno – wypoczynkowego, animowanie wspólnego spędzania czasu wolnego dorosłych członków rodziny z dziećmi przez pedagoga i psychologa podczas wyjazdu terapeutyczno – wypoczynkowego do Uniejowa (lipiec 2020 r.; 30 godzin),
- ✓ grupa wsparcia moderowana przez psychologa (od sierpnia do grudnia 2020 r.; raz w miesiącu 2-godzinne spotkania dla rodziców i osób z ich najbliższego otoczenia moderowane przez psychologa; łącznie założono do realizacji 10 godzin),
- ✓ udzielenie pomocy materialnej w postaci zasiłków celowych, mające na celu poprawę sytuacji materialno – bytowej rodzin biorących udział w Projekcie (od marca do grudnia 2020 r.).

W marcu 2020 r. do Projektu przystąpiło 10 rodzin (10 rodziców, 22 dzieci i 2 osoby z najbliższego otoczenia rodziny – drugi rodzic), jednak do końca grudnia 2020 r. w efekcie ze wsparcia skorzystało 35 osób (dodatkowo od lipca 2020 r. 1 osoba z najbliższego otoczenia rodziny – drugi rodzic), zaś dla porównania w 2019 r. było to 10 rodzin (10 rodziców, 22 dzieci i 2 osoby z najbliższego otoczenia rodziny – drugi rodzic), ale z pełnego wsparcia skorzystały 33 z 34 osób.

Z powodu obostrzeń wprowadzonych w związku z ogłoszeniem stanu pandemii COVID-19, w 2020 r. nie zrealizowano wszystkich z założonych działań, o których mowa powyżej. Udało się przeprowadzić zajęcia z coachingu rodzicielskiego oraz wyjazd terapeutyczno – wypoczynkowy do Uniejowa.

Lipiec 2020 r. wyjazd terapeutyczno – wypoczynkowy do Uniejowa

W 2021 r. dla rodzin, które przystąpiły do Projektu w 2020 r. kontynuowane będzie wsparcie w formie: pracy z rodziną prowadzonej przez asystenta rodziny (od stycznia do połowy marca 2021 r., a następnie działania w ramach monitorowania środowisk do połowy kwietnia 2021 r.), pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych w środowiskach rodzinnych w ramach realizacji kontraktów socjalnych (od stycznia do lutego 2021 r.), udzielenie pomocy materialnej w postaci zasiłków celowych mającej na celu poprawę sytuacji materialno – bytowej rodzin biorących udział w Projekcie (od stycznia do lutego 2021 r.), grupy wsparcia (do zrealizowania pozostały 3 spotkania

oraz dodatkowe 1 dla podtrzymania osiągniętych efektów, po zniesieniu obostrzeń w zakresie organizacji spotkań w grupie 14 osobowej).

W realizację Projektu w 2020 r. (również w 2019 r.) zaangażowanych było 2 asystentów rodziny (1 – zatrudniony na ½ etatu i 1 – w ramach wypełniania dodatkowych czynności w wymiarze 8 godzin tygodniowo, tj. 32 godzin miesięcznie) oraz 4 pracowników socjalnych (w ramach zwiększonego zakresu obowiązków w wymiarze po 6 godzin w miesiącu dla każdej rodziny).

Projekt „Wsparcie na starcie! Indywidualna i kompleksowa pomoc w wejściu na rynek pracy osób z niepełnosprawnością do 29 roku życia zamieszkujących podregion piotrowski”

W 2020 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyjął na staż jedną osobę, której wynagrodzenie było współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020 w ramach projekt „Wsparcie na starcie! Indywidualna i kompleksowa pomoc w wejściu na rynek pracy osób z niepełnosprawnością do 29 roku życia zamieszkujących podregion piotrowski” – POWER.01.02.01-10-0063/17. Stażysta odbywał staż w MOPS w Łowiczu przez okres od 10.08.2020 r. do 09.11.2020 r.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD)

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W ramach POPŻ pomocą objęte mogą być osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, dopuszczającej korzystanie z pomocy społecznej z powodów wskazanych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekroczy określonego poziomu, ustalonego procentowo w stosunku do dochodu uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej.

Od 01.01.2020 r. z pomocy żywnościowej w ramach Programu mogły korzystać osoby osiągające dochody w wysokości 1.402,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1.056,00 zł dla osoby w rodzinie. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łowiczu współpracuje podstawie zawartego porozumienia z organizacją pozarządową (Łowickim Stowarzyszeniem „Dać Szanse”) na rzecz osób korzystających z pomocy żywnościowej w ramach realizacji Programu. Współpraca obejmuje mieszkańców Miasta Łowicza. Porozumienie realizowane w przeciągu minionego roku, obejmowało 4 zakresy działań:

- ✓ rekrutacja uczestników Programu,
- ✓ pomoc w dystrybucji przydzielonej żywności,
- ✓ pomoc w koordynowaniu działań okołoprogramowych,
- ✓ pokrycie części kosztów transportu produktów żywnościowych.

W 2020 r. kierowaniem i kwalifikowaniem mieszkańców Łowicza do Programu zajmowali się pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łowiczu. Wydano 349 skierowań na pomoc żywnościową w ramach Programu. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w celu realizacji zawartego porozumienia, wytypował pracownika, którego zadaniem była koordynacja działań ze Stowarzyszeniem polegająca na informowaniu zainteresowanych o terminach wydawania żywności oraz pomocy w odbiorze przekazywanej żywności.

W 2020 r. w ramach Programu Łowickie Stowarzyszenie „Dać Szanse ” pozyskało 2 355 ton żywności na łączną kwotę 1 291 921,00 zł.

ROZDZIAŁ VII

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

W oparciu o zdiagnozowane problemy klientów pomocy społecznej będą realizowane następujące działania:

1. Przygotowanie Ośrodka na zmiany w organizacji pracy związane z epidemią COVID-19.
2. Przygotowanie planu działań na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w szczególności poprzez:
  - naukę języka migowego przez kadrę Ośrodka,
  - dostosowanie strony internetowej MOPS do obsługi osób słabowidzących i niewidomych.
3. Rozpowszechnianie wśród kadry potrzeby szczepień przeciw COVID-19.
4. Kontynuacja realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Łowicza na lata 2021 – 2025.
5. Prowadzenie działań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w ramach realizacji Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Łowicza na lata 2019 – 2021.
6. Prowadzenie działań mających na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych w ramach realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
  - 1) Udzielanie osobom najuboższym z terenu miasta Łowicza pomocy żywnościowej poprzez współpracę z Łowickim Stowarzyszeniem „Dać szansę” realizującym pomoc żywnościową w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (PO PŻ) 2014 - 2020 realizowanego w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.
  - 2) Zintensyfikowanie działań wspierających osoby starsze i niepełnosprawne poprzez objęcie ich wsparciem w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, programem „Wspieraj Seniora”, programem „Opieka 75+” oraz programem „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”.
  - 3) Wzmacnianie aktywnej polityki senioralnej poprzez wzbogacenie i rozszerzenie oferty wsparcia dla seniorów – pozyskanie środków na rozbudowę infrastruktury ośrodków wsparcia w ramach programu „Senior +”.
  - 4) Rozwijanie wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów osób sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności albo orzeczeniem równoważnym, poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytechnieniowej w ramach realizacji programu „Opieka wytechnieniowa”.
  - 5) Szkolenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry.
  - 6) Działania doskonalące wewnętrzną organizację pracy i obsługę klientów:
    - zwiększenie liczby klientów, którzy otrzymywać będą świadczenia na konta bankowe,
    - rozwój i upowszechnianie elektronicznego systemu obsługi klientów.
  - 7) Kontynuacja realizacji projektu unijnego Port „Szczęśliwa Rodzina”.
  - 8) Pozyskiwanie środków finansowych poprzez aplikowanie o fundusze zewnętrzne na realizację programów w ramach Funduszy Unijnych, a także w ramach konkursów ogłaszanych przez

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi, Łódzki Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski.

9) Monitorowanie przestrzegania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych.

10) Przygotowanie Ośrodka i jego kadry do realizacji nowych zadań, w szczególności związanych z działaniami podejmowanymi w okresie epidemii COVID-19.

WYKAZ TABEL

Tabela nr 1:	Struktura organizacyjna MOPS	7
Tabela nr 2:	Analiza budżetu	14
Tabela nr 3:	Źródła finansowe zewnętrzne	15
Tabela nr 4:	Wykaz kontroli zewnętrznych	18
Tabela Nr 5:	Szczegółowe rozliczenie zasiłków rządowych	21
Tabela Nr 6:	Informacja o realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu”	21
Tabela Nr 7:	Powody korzystania z systemu pomocy społecznej w latach 2019 – 2020	22
Tabela Nr 8:	Wskaźnik obrazujący pracę pracowników socjalnych w 2020 roku	23
Tabela Nr 9:	Ilość osób objętych pomocą oraz poniesione wydatki w latach 2017 – 2020	27
Tabela Nr 10:	Wykorzystane środki „Opieka 75+”	29
Tabela Nr 11:	Wydatki poniesione na sfinansowanie pobytu w DPS 2017 – 2020	31
Tabela Nr 12:	Powody zakończenia współpracy z rodziną	35
Tabela Nr 13:	Porady/konsultacje psychologiczne 2020 r.	40
Tabela Nr 14:	Rodzaje wydawanych decyzji/informacji	47
Tabela Nr 15:	Rodzaj i wysokość świadczeń rodzinnych wypłacanych w 2020 r.	50
Tabela Nr 16:	Wydatki na świadczenia rodzinne, zasiłek dla opiekuna i fundusz alimentacyjny	52
Tabela Nr 17:	Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w roku 2020	54
Tabela Nr 18:	Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w roku 2020	56
Tabela Nr 19:	Informacje na temat należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych	57
Tabela Nr 20:	Wykonanie zadań z zakresu programu „Świadczenie wychowawcze” za 2020 r.	58
Tabela Nr 21:	Wykonanie zadań z zakresu programu „Dobry start” za 2020 r.	59
Tabela Nr 22:	Obowiązująca wysokość stypendium szkolnego w zależności od dochodu na osobę w rodzinie	61